

עלי ההגהה

דשיחת

ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנש"א



יוצא-לאור לש"פ שופטים ה'תשפ"ג

בפעם הראשונה



יוצא לאור על ידי מערכת
"מפתח"

שנת חמשת אלפים שבע מאות שמונים ושלוש לבריאה
שנת הקהל



MAFTEIACH

www.Mafteiach.app

פתח דבר

לקראת ש"פ שופטים – הננו בזה מוציאים לאור צילום כתי"ק עלייההגהה המלאים – בפעם הראשונה – דשיחת ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנשא.

*

קונטרס זה יוצא לאור ע"י מערכת "מפתח". אפליקציית "מפתח" הינו מיזם שמטרתו לרכז במקום אחד את האודיו, הוידאו, התנחות הבלתי-מוגהות והמוגהות – לכל שיחה והתועדות של הרבני. הקונטרס הוא התשעים וחמש בסדרת "הגהות", ובעז"ה יופיעו קונטרסים נוספים בקרוב.

החוברות הקודמות של "עלי-ההגהה" זמינים באפליקציית "מפתח":

[.Maftaiach.app/about](https://Maftaiach.app/about)

וכאן המקום לבקש בבקשה כפולה ומכופלת, שכל מי שיש תד"י הגהות כ"ק אדמו"ר שליט"א בשיחות ומאמרים – שיואיל להמציאם למערכת, ע"מ לזכות בהם את הרבים.

* * *

והעיקר – יהי רצון שנוכח זיך זעהן מיטן רבי'ן, ולשמוע "תורה חדשה" תיכף ומיד ממש!

מערכת „מפתח”

ועש"ק פ' שופטים ה'תשפ"ג – שנת הקהל

ברוקלין, נ"י.

משיחת ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנש"א - עלי הגהה

כס"ד. משיחת ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנש"א.

א. בשייכות מיט דעם ציווי אין היינטיקער פרשה 'שופטים' ושוטרים תתן לך ככל שערך, איז דא דער יעוד פון דעם נביא הגאולה: 'ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועצרך ככתחלה', און ווי מ'זאגט עס אויך אין דער תפלה בכל יום (מימי התולד): 'השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו ככתחלה'.
וע"פ המדובר כמה פעמים ובפרט לאחרונה - וועגן דער הכרזה והודעה פון כ"ט מרח אדמו"ר נשיא דורנו: 'לאלתר לתשובה (ובמילא איז) לאלתר לגאולה', אז מ'האט שוין אלץ פארענדיקט, אויך צופונ די קנעפ', און עס דארף נאר זיין 'עמדו הכן כולכם' - און דאס האט מען שוין אויך פארענדיקט - אויף צו מקבל זיין פני משיח צדקנו תיכף ומיד ממש - איז פארשטאנדיק, אז מ'האלט שוין איצטער נא דעם זמן פון קיום היעוד 'ואשיבה שופטיך גו' ויועצרך', און נאכמער: מ'האט שוין די התחלה דערפון, כדלקמן.

ב. וועט מען עס פארשטיין בהקדים כמה דיוקים אין דעם לשון היעוד:

א) אין דעם ציווי בפרשתנו שטייט 'שופטים' ושוטרים תתן לך, משא"כ אין דעם לשון היעוד שטייט נאר 'ואשיבה שופטיך', און עס ווערט ניט דערמאנט שוטרים. ולאידך: קומט צו דער לשון 'ויועצרך'.

ב) וואס זיינען די צוויי ענינים פון 'שופטיך' און 'ויועצרך'?

ג) פארוואס שטייט בא 'שופטיך' דער ווארט 'כבראשונה', און בא 'ויועצרך' - 'ככתחלה'?

ד) דער דיוק 'שופטיך' און 'ויועצרך' כלשון נוכח (ניט ווי בפרשתנו - 'שופטים' ושוטרים) בלשון

נכתב (אע"פ וואס דערנאך שטייט 'תתן לך').

ג. ויש לומר דעם ביאור כזה:

דער אונטערשייד צווישן שופטים און שוטרים איז - כלשון רש"י: 'שופטים' - דיינין הפוסקים את הדין, ושוטרים - הרודין את העם אחר מצותן שמכין וכופתין מקל וברצועה עד שיקבל עליה את דין השופט'. דאס הייסט, אז די שוטרים איז ענינם צו כופה און מכריח זיין¹ די אנשי העם אז זיי זאלן מקבל זיין דעם דין ומשפט.

ע"פ איז פארשטאנדיק פארוואס אין דעם יעוד הגאולה שטייט נאר 'ואשיבה שופטיך' און ניט 'שוטרים' - ווייל² לעתיד לבוא וועט נתבטל ווערן מציותן שמכין וכופתין מקל וברצועה עד שיקבל עליה את דין השופט. ווארט אונקומען צו שוטרים וואס זאלן מכריח זיין די אנשי העם צו פאלגן די הוראות השופטים, ווארום אלע מענטשן וועלן פון זיך אליין מקיים זיין די הוראות⁴. מ'וועט דארפן נאר האבן 'שופטים', וועלכע זאלן פסקנען דינים און לערנען תורה און אנווייזן די הוראות התורה והמצוות צו אידן¹ 'ילכו מחיל אל תיל² אין קדושה גופא³).

ויש לומר אז דאס איז מרומז אויך אין שם הפרשה 'שופטים' (אן דעם ווארט 'שוטרים'), כידוע¹ אז דער שם פון א ואך גיט ארויס דער תוכן פון דער גאנצער ואך ועד צו כנוגע צו די שמות פרשיות התורה ווי זיי ווערן אנגערופן ע"פ מנהג ישראל, און זיינען בתכלית הדיוק¹ -

ולכאורה: ווי שטימט דער שם הפרשה ('שופטים') מיט דער מצוה וואס תוכנה איז לכאורה 'שופטים ושוטרים תתן לך ככל שערך', ביז אז עס שטייט אין מדרש² 'אם אין שופר אין שופט כבוד כיון

ס"א

.. אז מ'האט שוין אלץ פארענדיקט, אויך **דער** "צופוצן די קנעפ" ..
 .. קיום היעוד "ואשיבה שופטיך גוי ויועציד", און נאכמער: **כבתחילה**: מ'האט שוין די
 התחלה דערפון ..

ס"ב

.. ולאידך: קומט צו דער לשון **וענין** "ויועציד" ..
 .. "שופטים ושוטרים" **בלשון נסתר סתם** ..

ס"ג

ויש לומר דעפּר ביאור בזה: ..
 .. אז זיי זאלן מקבל זיין דעם דין ומשפט ..
 .. ווייל לעתיד לבוא וועט **ען** נתבטל ..

- 2 -

שנתחייב אדם כב"ד לחבירו אם אין שוטר שיוציא ממנו כיון שפורש מן הדיין אין סמוק ביד הדיין לעשות לו כלום אא"כ מוסר ביד השוטר"?:

אין דער ביאור אין דעם²¹: דער גאנצער ענין פון שוטרס אין נאר א סיוע צו די שופטים, אז אויב דער שופט קען ניט דורכפירען זיין משפט בפועל, דארף מען אנקומען צו שוטרס, 'בעלי מקל ורצועה', וועלכע וועלן מכריח זיין דעם בעל דין 'שיקבל עליו את דין השופט'. און דעריבער ווערט די פרשה אנגערופן נאר כשם 'שופטים', און דער מינוי השוטרס ווערט ניט גערעכנט אלס א מצוה בפ"ע (אין מנין המצוות), נאר ער אין נכלל אין מצות מינוי השופטים - ווייל שוטרס אין נאר א פרט אין דעם ענין פון 'שופטים' (נכדי דורכצופירען דעם קיום המשפט/בפועל) ע"י השופטים), אבער דאס אין גאר ניט קיין ענין הכרחי צום ענין המשפט, וועלכער קען דורכגעפירט ווערן לפועל אויך אן שוטרס, ווען דער מצב זומן אין כתיקונו, אז מ'דארף דערצו ניט אנקומען (ווי דאס וועט זיין לע"ל), כנ"ל.

און דאס וואס דער ציווי בתורה אין כולל אויך 'שוטרס', אין דאס ווייל ס'איז א ציווי לדורות וואס רעדט וועגן כל המונים וכל המצבים, כמילא דארף מען האבן א ציווי אויף שוטרס, אין א מצב וואס פאדערט אז מ'זאל מקבל זיין דעם דין בדרך כפי²² (און דערפאר שטייט אויך אין מדרש 'אם אין שוטר אין שופט', ניט לע"ל, נאר כלויו לתועלת הדבר, או ווען ס'קען זיין אז אן שוטרס וועט דער משפט ניט אויסגעפירט ווערן).

ג. ע"פ וועט מען פארשטיין דעם טעם פארוואס אין דעם יעדו קומט צו 'ויעציר' (נוסף צו 'שופטיך'), ווארום די שלימות הכח אויף דעם אן אין דער גאולה זאלן אידן זיין בשלימות און מקיים זיין די הוראות השופטים ניט דארפנדיק אנקומען צו שוטרס - אין דערפון וואס דעמלט וועט זיין 'שופטיך' און 'ויעציר' (אנשטאט 'שוטרס'):

דער חילוק כפשוטו צווישן א שופט און א יועץ איז: א שופט איז ניט בערך צו דעם נשפט, ער שטייט אן אן ערך העכער פאר אים - הן מצד זיין ידיעה והבנה אין די דינים ומשפטים, און הן מצד דעם ביטול וואס דער נשפט דארף זיין אים האבן בכדי צו מקבל זיין את הדיון (אפילו אויב ס'איז ניט כרצונו של הנשפט); דער שופט פסקנט דעם דין ומשפט בדרך ציווי וגזירה (מלמעלה למטה), און דער נשפט מוז עס מקבל זיין קבלת עול (צי ער פארשטייט עס יא אדער ניט).

משא"כ א יועץ איז כשמו - ער גיט אן עצה טובה²², כלשון חו"ל²³ - 'עצה טובה קמ"ל'. וואס דאס באווייזט אז דער יועץ (אלס יועץ) שטייט בערך צו דעם שומע ומקבל העצה, און דעריבער רעדט דער יועץ צו אים (ניט מלמעלה למטה בדרך ציווי וגזירה, נאר) ווי א גוטער פריינט וואס רעדט מיט אים שוה כשוה און גיט אים אן עצה טובה ווי ער זאל זיך איינפירן, אן עצה וואס ער (דער שומע) פארשטייט און עס לייגט זיך ביי אים אפ און ער פילט אז דאס איז פאר אים א גוטע זאך ווייל אויב ניט - אין דאס גיט קיין עצה טובה, נאר א חוקה וגזירה.

ער"ו אין אויך פארשטאנדיק דער אונטערשייד צווישן 'שופטיך' און 'ויעציר' אין דעם לשון היעוד נקשר מיט א משפט ועצה אין עניני תורה ומצוות. ייש כזה מה שאין כזה: די מעלה פון א יועץ איז, אז דאס דערנעמט מערער דעם שומע העצה.

.. דער גאנצע ענין פון שוטרס איז נאר א סיוע צו די שופטים ..
 .. ווייל שוטרס איז נאר א פרט אין דעם ענין פון "שופטים" ..
 .. (בכדי דורכצופירען דעם קיום המשפט (בפועל) שע"י השופטים) ..
 .. אבער דאס איז נאר ניט קיין ענין הכרחי צום ענין המשפט ..
 .. וועלכער קען דורכגעפירט ווערן לבפועל אויך אן שוטרס ..
 .. "אם אין שוטר אין שופט", ניט לדינא, נאר בלויז לתועלת קיום הדבר ..

ס"ג

.. וואס דעמולט וועט זיין "שופטיך" און אויך "יועציך" (אנשטאט "שוטריך") : ..
 .. דעם ביטול וואס דער נשפט דארף צו אים האבן צום שופט בכדי צו מקבל זיין את
 הדין ..
 .. פסקינט דעם דין ומשפט בדרך ציווי וגזירה (- מלמעלה למטה) ..
 .. פילט אז דאס איז פאר אים (דעם שומע) א גוטע זאך, לויט אויב ניט - איז דאס ניט
 קיינען עצה טובה, נאר א חוקה וגזירה) ..

-3-

דאס נעמט אים דורך בפנימיות מציאותו, ווארום עס לייגט זיך ביי אים אפ ^{אין} אים און עצה טובה פאר אים, די מעלה אין א שופט אין, או קומענדיק אלס א הוראה וציווי פון א שופט וואס אין שלא בערך העכער פאר דעם נשפט, גיט עס דעם שופט, וואס האט דעם כח התורה צו פסק'נען דינים, שלא בערך גרעסערען נתינת כח (לגבי א יועץ שבערכו), און אויך - או דאס קומט בדרך ציווי מלמעלה, וואס אין מכריח דעם אדם ער זאל מקיים זיין די הוראה (משא"כ אן עצה האט ער די ברירה מקיים זיין אדער ניט).

ובסגנון אחר: ביי א שופט אין בהדגשה (בעיקר) מציאות השופט, און ביי א יועץ אין בהדגשה (בעיקר) די מציאות פון דעם מקבל העצה.

וע"ד ווי די צוויי ענינים וואס דארפן זיין בכללות עבודת האדם²¹: די עבודה פון דעם אדם כח עצמו - אתערותא דלתתא, און דער סיוע מלמעלה - אתערותא דלעילא. ועד"ו בפרטיות יותר זיינען דא ביידע ענינים אין דעם סיוע מלמעלה עצמו²²: א סיוע ונתינת כח וואס אין בערך צו דעם אדם ומתלבש בו באופן פנימי; און א סיוע ונתינת כח וואס קומט פון א דרגא שלא בערך אליו. ועד"ו י"ל זיינען דא ביידע ענינים אין דעם סיוע לעבודה וואס קומט פון אידן עצמם: "שופטיך" - וואס ענינים אין תורה (דבר השם) - גיבן א סיוע מלמעלה²³ שלא בערך האדם, און "יועציר" - זיינען אים מטייע כאופן של התלבשות פנימית, באופן או ער פילט אז דאס אין זיינען א טובה. ד. עפ"ו וועט מען פארשטיין דעם חילוק וואס בא "שופטיך" שטייט "כבראשונה" און בא "יועציר" - "כבתחלה"²⁶.

דער אונטערשייד צווישן "ראשונה" און "תחלה" אין: "ראשון דמעיקרא משמע"²⁶, ד.ה. אז דאס אין נאר קודם התחלה הענין²⁷. משא"כ "תחלה" כאוויווט אויף התחלת הענין בפועל. ריש לומר אז דאס אין דער חילוק צווישן "שופטיך כבראשונה" און "יועציר כבתחלה" (או אויך ווי די שופטים ויועצים זיינען געווען אמאל²⁸, אין דא חילוק עיקרי כנייהם המודגש אין דעם שינוי הלשון "כבראשונה" און "כבתחלה"): וויבאלד או אין דער פעולה פון א שופט אין בהדגשה (בעיקר) מציאות השופט, און דאס קומט בדרך ציווי מלמעלה, ניט רעכענענדיק זיך (אזוי מיט הכשרת כלי המקבל - דעריבער אין דא א הפסק (באיכות, און כמילא אויך בזמן) צווישן דברי השופט און קיומם ופועלתם בפועל, ווארום אחרי פס"ד השופט דארף זיך ערשט אנהייבן א דבר חדש - קבלת הדין וקיומו דורך דעם בעל דין. און דערפאר שטייט דערביי דער לשון "שופטיך כבראשונה" - אז די שופטים וואס "אשיבה" זיינען "כבראשונה", בדרגת "ראשונה", לפני התחלת הענין.

משא"כ אין דער פעולה פון א יועץ, וואו ס'איז בהדגשה (בעיקר) מציאות המקבל, אין דער שומע העצה דערצו א כלי מוכשר, און די עצה ווערט געוואגט האלבענדיק אין זינען או זי זאל נתקבל ווערן כאם שומע, ד.ה. אז דער עצם ענין פון (געבן) אן עצה כאוויווט אז ס'איז שניין דא התחלת הענין, ווארום דער שומע אין שוין דערצו מוכן, די עצה אין נאר אויף חנלה זיין אין אים און אים באוויווט ווי דאס אין זיין (עצה) טובה, און אויך אין זמן - או תיכף צו אמירת העצה האט מען די התחלה שוין קיום העצה, אין דעריבער שטייט "יועציר כבתחלה", אז די "יועציר" וואס וועלן אומגעקערט ווערן כימות המשיח זיינען "כבתחלה", בדרגת "תחלה", זיי זיינען פארבונדן מיט תחלת קיום העצות

- .. ווארום עס לייגט זיך ביי אים אפ ~~אז~~ און דאס אין אן עצה טובה ..
- .. שלא בערך א גרעסערען נתינת כח ..
- .. באופן אז ער פילט אז דאס אין זיינען א טובה.
- ס"ד
- .. ד.ה. אז דאס אין (אדער קען זיין) נאך
- קודם התחלת הענין ..
- .. ניט רעכענענדיק זיך (אזוי עיקר'דיג) מיט הכשרת כלי המקבל ..
- .. און די עצה ווערט געוואגט האלבענדיק אין זינען ..
- .. די עצה אין נאר אויף מכלה זיין דאס אין אים ..

-4-

כמועל.
 עפ"ז איז אויך מוכן דער לשון "יועציר" לשון נוכח, דיינע יועצים - ווייל אין אן עצה איז
 בהדגשה אז דאס איז דיינע א זאך; און די כוונה כזה איז, אז דורך "יועציר" זאלן אויך די "שופטים"
 ווערן - "שופטיך" לשון נוכח, אז די הוראות השופטים (וועלכע זיינען מצ"ע שלא בערך פון דעם
 נשפט) זאלן ביי אים נתקבל ווערן כאופן פנימי, אזוי ווי קבלת העצות.
 ויש לקשר זה דערמיט וואס עס שטייט בפרשתנו - "שופטים גו' תתן לך בכל שעריך":
 א שער (העיר) איז א פתיחה והתחלה צו אריינגיין אין דער שטאט. און די כוונה איז, אז דער
 מינוי השופטים (והשוטרים) - אין דעם זמן ווען מ'דארף דערצו אנקומען זאל זיין אין אן אופן פון
 "תתן לך בכל שעריך" לשון נוכח, אז די (הוראות ופסקי דינים פון די) שופטים - וואס זיינען מצ"ע
 באופן של הבהלה²⁸, און מ'נעמט זיי אן בדרך ציווי וקבלת עול - זאלן בא אידן אנגענומען ווערן
 און אראפקומען "לך בכל שעריך", אין א פנימיות, אזוי אז דאס ווערט ~~צדוקיות~~ ^{צדוקיות} התחלה און
 "שער" - "שעריך".
 ויזמתק לניס דעם פירוש כזה²⁹ אין עבודת ה', אז "שעריך" גייט (אויך) אויף די שערי (אכרי)
 האדם (זיינע עינים, אזנים, אף ופה, כדלקמן ס"ד ?) וואס זיינען א "שער" ופתיחה צווישן אים מיט
 אלץ וואס ארום אים, און "בכל שעריך" דארף זיין "שופטים תתן לך" - אז אלע זיינע אברים וכחות
 זאלן אנגעפירט ווערן דורך די "שופטים" אין זיין גופו, די מוחין פון זיין נפש האלקית (שופטים)³⁰,
 מיט וועלכע ער לערנט תורה. ד.ה. אז זיין לימוד התורה והוראות התורה (שופטים) זאלן אנפירן און
 אראפקומען און נתלבש ווערן - באופן פון "תתן" ד"כל הנותן בעין יפה הוא נותן" - "ככל
 שעריך", אין אלע זיינע אברים ~~און~~ ^{און} באופן אז דאס נעמט אים אינגאנצן דורך -
 "שעריך", זיין שער והתחלה. וואס דאס ווערט אויפגעטאן דורך "יועציר", וואס זיינען "ככתחלה"³¹,
 כנ"ל.
 ה. עפ"ז וועט מען פארשטיין דעם טעם פארוואס בימת המשיח וועט מען ניט דארפן אנקומען צו
 "שוטרים", דערפאר וואס דעמלט זיין "שופטיך" און "יועציר" בשלימות - סיי די משפטים
 און הוראות התורה וואס קומען דורך "שופטיך" צוזאמען מיט דער נתינת כח נעלה שבוה, און סיי
 די עצות טובות וואס קומען דורך "יועציר", וואס ברענגען דאס אריין אין א פנימיות אין דעם
 מענטשן, וואס דוקא דורך ביידע ענינים ווערט א איד אינגאנצן דורכגענומען מיט תורה ומצוות און
 ג"טלעכקייט³², אזוי אז ער דארף מער גיט אנשמען צו שוטרים (כפי' והכרח) צו מקיים זיין דבר ה':
 דורך "שופטיך" אליין, די הוראות התורה וואס א איד נעמט אן בקבלת עול בדרך ציווי וגזירה -
 פעלט די עבודה פנימית, וואס נעמט דורך זיין פארשטאנד און זיינע געפילן, וואס קומט דורך
 "יועציר" וכמילא כלייבט נאך א נתינת מקום ואפשריות (בכחות הפנימיים שלו) אויף אן ענין הפכי;
 דורך "יועציר" אליין, וואס איז אן עצה טובה צו דעם שומע ומקבל, פעלט דער כח התורה וסיוע
 שלא בערך וואס קומט דורך פס"ד השמש גבול; ד.ה. אין דער גילוי אלקות שבוה, דוקא דורך
 ביידע ענינים - "שופטיך" און "יועציר" - ווערט אויפגעטאן אז דער אדם עצמו (באופן של התלבשות
 בפנימיות מציאותו שנתקבל אצלו ע"י "יועציר") פירט זיך לניס די הוראות התורה (ע"י "שופטיך").

.. זאלן אויך די "שופטים" ווערן - "שופטיך" ..
 .. און אראפקומען "לך (ויתרה מזה) בכל
 שעריך" ..
 ס"ה
 .. פארוואס ציפגאט לאחרי ביאת המשיח
 וועט מען ניט דארפן אנקומען ..

-5-

וואס דעמולט איז מער ניטא קיין מקום ואפשריות אז דער אדם זאל דארפן אנקומען צו כפי" (עי' שוטרס) אויף מקיים זיין די הוראות השופטים.
 ו. מהאי טעמא גופא וואס עס דארף זיין "ויעציר ככתחלה" בכדי אריינצוברענגען בא דעם שומע העצה א פנימיות'דיקן פארשטאנד און געפיל אין תומ"צ און אידישקייט, באופן אז דאס ווערט זיין "תחלה" און "שער" (און ניט ווי א דבר חדש וואס איז שלא בערכו) - איז מובן, אז דאס דארף קומען דורך דער עבודה פון א אידן נאך פאר דער גאולה, אן עבודה לפי ערכו, צעד אחר צעד ודרגא אחר דרגא, בכדי אים צוגרייטן און אים מאכן פאר א כלי מוכשר אויף צו מקבל זיין די גילויים פון ימות המשיח, כולל - "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויעציר ככתחלה".

ונוסף לזה: ע"פ הידוע אז די תכלית השלימות פון ימות המשיח איז "תלוי במעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות, כי הגורם שכר המצוה היא המצוה בעצמה כו"³⁴. און אלע המשכות מלמעלה קומען אין אן אופן פון מדה כנגד מדה³⁵, אז די עבודה פון א אידן דארף זיין מעין די המשכה וואס ער איז ממשיך דורך דער עבודה³⁶ (וואס דורך דעם ווערט ער א כלי פנימי צו דער המשכה) - איז פארשטאנדיק כנדוד³⁷, אז בכדי צוקומען און מקבל זיין דעם מצב פון "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויעציר ככתחלה" בימות המשיח, דארף ביי א אידן זיין מעין זה אין זיין עבודה איצטער - אז אידישקייט און תומ"צ זאל ביי אים זיין אה"א ביידע אופנים בדרך "שופטיך" - קבלת עול בקיום הוראות התורה, און בדרך "ויעציר" - אז די הוראות התורה זאלן ביי אים נתקבל ווערן בפנימיות אזוי ווי אן עצה טובה.

וואס דאס ווערט אויפגעטאן דורך דעם וואס אידן בכל דור ודור פאלגן אים די "שופטים" און "ויעצים" פון זייער דור - כמבואר בפוסקים³⁸, אז "שופטים ושוטרים תתן לך ככל שערך" איז א ציווי עיקרי ויסודי³⁹ בכל המקומות, אויך בחוץ לארץ, און בכל הזמנים, אויך בזמן הזה (בתוך שליותם של כ"ד הראשונים)⁴⁰, און ווי עס שטייט בפרשתנו⁴¹ - "וכאת גו' אל השופט אשר יהי' בימים ההם" ודרשת והגידו לך את דבר המשפט, ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך, כיו אז דער "שופט אשר יהי' בימים ההם" בכל דור איז "כשמואל כדורו כו" (כמשא כדורו)⁴².
 ושלימות ענין השופט והחכם איז ווען דערצו איז "נהנין ממנו עצה ותושי"⁴³, אדער אז נוסף צו דעם שופט ורב מורה הוראה כדורו האט ער אויך (כאזונדערע) "ויעציר" ("עשה לך רב" וכיו"ב), וועלכע גיבן אים עצות אין יראת שמים ועבודת ה'.

און דורך אויספאלגן "שופטיך" - זיין רב מורה הוראה, וואס גיבן אר"ס די פסקי דינים והוראות התורה, און "ויעציר" - טוט מען אויף און מ'ווערט א כלי פנימי (דורך ויעציר) אויף אויפצונעמען דעם "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויעציר" (לשון נוכח - דבר שלך) ככתחלה, אויך די ענינים שלא בערך (שופט), כנ"ל.

ו. א דוגמא להנ"ל האט מען פון דעם חילוק צווישן דברי תורה און דברי נבואה (וואס וועגן ביידע רעדט זיך⁴⁴ אין פ' שופטים⁴⁵):

תורה איז למעלה מעולם (קדמה לעולם⁴⁶). תורה איז חכמה ורצונו של הקב"ה⁴⁶, וואס איז העכער פון א שייכות צו גררי העולם, כשם ווי לית מחשבה תפיסא ביי כלל⁴⁷ ואון הגם אז תורה ירדה

בדרך "שופטיך" ..

ס"ו

- .. (און ניט עס בלייבט ווי א דבר חדש וואס איז שלא בערכו) ..
- .. דארף ביי א אידן זיין מעין זה אין זיין עבודה איצטער ..
- .. זאל ביי אים זיין אה"א אין ביידע אופנים; ..
- .. אידן בכל דור ודור פאלגן אה"א די "שופטים" און "ויעצים" ..
- .. זיין רב מורה הוראה, וואס גיבן אה"א די פסקי דינים והוראות התורה ..
- .. ויעציר (לשון נוכח - דבר יועץ שלך) ..

ונסעה כו"ם⁴⁸ און קומט אראפ כהתלכשות כהבנה והשגה למטה, כיו אז "נקראת על שמו"⁵⁰, בלייבט
 יו אבער בעצם מהותה - עצם התורה - למעלה מהבנה והשגה. און דערפאר איז אויך דער אופן פון
 פעולת התורה בעולם - בעיקר בדרך ציווי ופס"ד מלמעלה.

משא"כ נבואה - כאטש זי איז דבר הוי, "רוח ה' דיבר בי"⁵¹, איז זי א התגלות אלקות צו נבראים,
 "גילה סודו אל עבדיו הנביאים", אין זייער גדר⁵² (אויב עס זיינען פאראן די תנאים פון חכם גבור
 כו"ם⁵³), אז דאס ווערט אויפגענומען בדעתו ושכלו של הנביא, אוי אז ער ווערט דערמיט נתאחד⁵⁴ -
 "מתלבשת בשכלם והשגתם במראה הנבואה וגם במחשבתם ודיבורם כמ"ש⁵¹ "רוח ה' דיבר בי ומלתו
 על לשוני"⁵⁵, וענין הנבואה דארף ארויסקומען בגלוי דוקא כדיבור, "כל לשון נבואה אדם המכריז
 ומשמיע לעם כו' והוא מגזירת נבי שפתיים"⁵⁶ כו"ם⁵⁷, ניט ווי תורה וואס קען (מצד ענינה) בלייבן
 במחשבה; און אויך דער תוכן פון נבואה האט א שייכות צו עולם, "אינ"ם⁵⁸ הנביא עומד אלא להודיענו
 דברים העתידים להיות בעולם כו"ם⁵⁹.

ויש לומר, אז תורה און נבואה איז בכללות ע"ד דעם חילוק צווישן "שופטיך" און "יועציך": א
 שופט איז ענינו - לפסוק דיני התורה, וואס דאס קומט בדרך ציווי וגזירה. א יועץ גיט אן עצה וואס
 איז "אנגעטאן" אין די לבושים פון דעם שומע העצה, אין זיין הבנה והשגה - ע"ד ווי ענין הנבואה⁶⁰
 (וואס איז פארבונדן⁶¹ מיט בליחת ידעצות⁶², כחי' נצח והוד⁶³), וואס דער נביא (וועלכער איז ניט
 קיין שופט⁶⁴) גיט אן עצה בנוגע צו הנהגה בעניני העולם ("דברים העתידים להיות בעולם"), כגון,
 לכו למקום פלוני או אל תלכו עשו מלחמה היום או אל תעשו כו"ם⁶⁵.

וכסם ווי ס'איז דא דער ציווי צו פאלגן די "שופטיך" ככל הזמנים, ווי עס שטייט אין פרשתנו:
 "ובאת גו' אל השופט אשר יהי בימים ההם" (כנ"ל ס"ו), אוי איז אויך בנוגע צו נביאים - ווי עס
 שטייט ^{וואס} "אשר יבא" אין דער פרשה⁶⁶: "נביא מקרבך מאחך כמוני יקים לך ה' אלקיך אליו תשמעון", און
 ווי דער רמב"ם איז מאריך אין ספר המדע⁶⁷, או "מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם",
 און וועגן דער מצוה צו פאלגן דעם נביא, כמבואר שם⁶⁸ די פרטי הדינים בזה.

חיבאלד אז דער רמב"ם ברענגט דאס אין ספר "הלכות הלכות"⁶⁹ (און מיט אן אריכות גדולה),
 און מיט דער הקדמה אז דאס איז "מיסודי הדת" - איז פארשטאנדיק, אז דאס איז א הלכה וואס איז
 נוגע צו אידן בכל הדורות. והגם אז אמרו חז"ל⁷⁰ "משמתו נביאים האחרונים חגי וזכרי' ומלאכי
 נסתלקה רוח הקודש מישראל" - האט מען אמאל גערעדט⁷¹, דעם פשט אין דעם אז דאס איז ניט
 בטל געווען לגמרי (נאר "נסתלקה", אבער ניט "בטלה" אדער "פסקה"⁷²), וכדמוכח דערפון וואס
 אויך דערנאך געפינט מען השראת רוח הקודש בא כמה וכמה⁷³ (וכמובן אויך דערפון וואס כספרו
 הלכות - צווישן די אלע תנאים בנוגע לנבואה - ברענגט ניט דער רמב"ם קיינע תנאים בנוגע צו
 זמן הנבואה משמתו נביאים האחרונים⁷⁴).

און נאכמער: דער רמב"ם שרייבט אין אגרת תימן⁷⁵, אז כשנה מסוימת (ווי ער רעכנט דארט
 אויס) "תחזור הנבואה לישראל", "ואין ספק שחזרת הנבואה היא הקדמת משיח (שנאמר⁷⁶ ונבאו
 בנינים ובנותיכם וגו')",
 ויש לומר אז דער ביאור בזה איז מבין ע"פ המדובר לעיל בענין "יועציך ככתחלה", אז ככדי

ס"ז

... ווי עס שטייט ווייטשפּעטער אין דער פרשה: ...

.. האט מען אמאל גערעדט, און דערפון פשט
 אין דעם ..

.. קיינע תנאים בנוגע צו זמן הנבואה,
 משמתו נביאים האחרונים ..

.. ויש לומר לכאורה ..

.. תורה און נבואה איז בכללות ע"ד דער
 חילוק ..

- 7 -

מ'אל קענען אויפנעמען די גילויים פון ימות המשיח, דארף זיין א התחלה בזה אין דער עבודה
איצטער - בזמן הזה - בבחי' "יועציר" ²⁴ (הנבואה), א המשכה (עצה) וואס ווערט נתקבל בא
דעם אדם (אזוי אז ער האט דערצו א שייכות שוין "בתחלה"), וואס דאס ערמעגלעכט אים צו אויפנעמען
כאופן פנימי דעם גילוי אלקות כימות המשיח, סיי פון "שופטיר" און סיי פון "יועציר", כנ"ל.

און דעריבער אין א הלכה לדורות - אויך בזמן הגלות - או "מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את
כני האדם", אז ס'איז אלעמאל (בכל הדורות) שייך דער ענין פון גילוי הנבואה למטה, ביו א דרגא
פון נבואה וואס איז מעין פון נבואת משה, "נביא" ⁷⁵ אקים להם מקרב אחיהם כמוך ⁷⁶ - שלימות ענין
הנבואה, ווי דער רמב"ם איז מבאר בארוכה ⁷⁷.

ועפ"ז יש לומר דעם טעם פארוואס דער רמב"ם איז מאריך ⁷⁷ בנוגע צו אופן נבואת משה, דלכאורה:
מאי דהוה הוה ⁷⁸ למאי נפק ⁷⁹ מ'אין א ספר הלכות הלכות פאר אידן ככל הדורות? און אויב דאס איז
נוגע צו דעם זמן לאחרי ביאת המשיח ווען "משה עמהם" ⁷⁹, וועט מען דאס אליין זען, און מ'דארף
אויף דעם ניט (איצטער) זאגן א הלכה?

איז דער ביאור אין דעם: ככל הדורות - אויך לפני הקמת משה - איז נוגע די הלכה צו וויסן אז

"האל מנבא את כני האדם" (גילוי אלקות בגדרי הנבראים), ביו די שלימות בזה ווי ס'איז געווען
בא משה ⁸⁰. און נאכמער - ככל דור איז שייך אז "נביא אקים להם ג' כמוך", ווי דער רמב"ם איז
מבאר ⁸¹ אז "כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האמת לבדו ברו אלא מפני

המצוה שצוה משה בתורה כו", ד.ה. אז יעדער נביא איז א המשך ⁸² פון נבואת משה זתורתו ⁸² (נאר אין
דעם גילוי הנבואה וייען פאראן חילוקי דרגות, ווי דער רמב"ם איז מבאר ⁸²).

וכפרס לאחרי וואס "תחזור הנבואה לישראל", וואס איז "הקדמת משיח" (כנ"ל) - די נבואה וואס
וועט זיין בא משיח צדקנו וואס "נביא" ⁸³ גדול הוא קרוב למשה רבינו ⁸⁴, ואמר חז"ל ⁸⁵ אז "גואל
ראשון (משה) הוא גואל אחרון", און ככל דור ודור איז דא איינער וואס איז ראי לזה - דעריבער

דארף מען וויסן אלס א הלכה אויך בזמן הזה (נאך פאר דער גאולה), אז ס'איז דא די מציאות פון
גילוי הנבואה (בא משיח עוד לפני הגאולה), אלס א מעין והתחלה ("יועציר בתחלה") צו שלימות
גילוי הנבואה לאחרי הגאולה. דאס הייסט, אז דאס איז ניט קיין חידוש וואס וועט זיך אויפטאן

ערשט נאך דער גאולה, נאר די התחלה בזה ווערט שוין אויפגעטאן פריער בבחי' "יועציר בבתחלה",
דעריבער שרייבט עס דער רמב"ם אין זיין ספר הלכות (וכפרס אז דער רמב"ם שרייבט בספרו אויך
די הלכות וואס וייען נוגע לימות המשיח, אויך - די הקדמה לזה).

ח. ע"פ הנ"ל וועט מען פארשטיין דעם אויפטו, פון די לעצטע דורות ככלל וכפרס פון דעם איצטיקן
דור וכפרס אין דעם איצטיקן זמן, וואס לויט הכרות והודעת כ"כ מ"ת אדמ"ר נשיא דורנו האט
מען שוין אלץ פארענדיקט (כנ"ל ס"א), און לויט אלע סימנים האלט מען שוין אין די לעצטע רגעים
פאר דער גאולה:

פון דעם זמן ווען די תורה האט אנגעזאגט "שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך" ובמשך
הדורות זינט דעמולט, וכפרס די (פריערדיקע) דורות אין גלות - איז וויבאלד אז לא זכו און די
גאולה איז דעמולט ניט געקומען, איז א ראי' אז מ'האט נאך ניט פארענדיקט מעשינו ועבודתינו און

.. בבחי' יועציד (דרגת ע"ד הנבואה) . .

.. "מיסודי הדת לידע שהא-ל מנבא את בני האדם" . .

.. דלכאורה : מאי דהוה הוה; - למאי נפק"מ בזה אין א ספר הלכות הלכות . .

.. און מ'דארף אויף דעם ניט זאגן א הלכה איצטער? .. [תחלה הי' כתוב "ניט איצטער
זאגן א הלכה:", ותיקן כנ"ל]

.. בכל הדורות - אויך לפני הקמת תחה"מ של משה - . .

.. ד.ה. אז יעדער נביא איז א המשך צפון נבואת משה ותורתו (נאר אין דעם גילוי
הנבואה זיינען פאראן חילוקי דרגות, ווי דער רמב"ם איז מבאר). ובדורנו נשיא דורנו
כ"ק מו"ח אדמו"ר

ס"ח

.. לויט הכרזת והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האט מען שוין אלץ
פארענדיקט . .

8 - *אין ענין פון חטאינו*

ס'איז נאך געבליבן אן ענין פון חטאינו וואס מפני חטאינו גלינו מארצנו⁸⁶, וואס צוליב דעם העלם והסתר פון וועלט, האט מען נאך ניט געהאלטן בשלימות כא דעם מצב וזמן פון שופטיך⁸⁷ און (כפרט פון) יועציך, און מ'האט געדארפט אנקומען צו שוטרים⁸⁸ (צו כופה זיין אז מ'זאל זיך פירן לויט דעם משפט השופטים). אבער לאחרי דעך ריבוי הכי מופלג פון מעשינו ועבודתינו במשך כל הדורות, איז מובן אז עס ווערט אלץ נעענטער צו דעם מצב.

ובמיוחד כדורות האחרונים, ווען ס'איז צוגעקומען דער ענין פון גילוי פנימיות התורה, אנהויבנדיק פון מצוה לגלות זאת החכמה בזמן האריו"ל⁸⁹, און דערנאך - יפוצו מעינותיך חוצה⁹⁰ דורך רבותינו נשיאינו - וואס דורך זיי תחזור נבואה לישראל (בלשון הרמב"ם הנ"ל)⁹¹, גלה סודו אל עבדיו הנביאים, זיי זיינען נביאי דורנו⁹² ביו נביא מקרבך גו' כמוני⁹³ (זייענדיק אתפשטותא דמשה שבכל דרא ודרא⁹⁴), און זיינען שופטיך⁹⁵ און יועציך⁹⁶ פון דורנו:

ס'יי שופטיך - זייענדיק נשיאינו, וואס א נשיא (מלשון התנשאות) איז העכער שלא כערך פון די אויף וועמען ער איז א נשיא (ע"ד מ"ש⁹⁷ ויגבה מכל העם משכמו ומעלה), און אויך רבותינו וואס לערנען תורה לכל העם - ע"ד שופטיך; און ס'יי יועציך - וואס גיבן עצות בעניני תורה ויראת שמים⁹⁸, ביז אויך עצות אין ענינים גשמיים (ענין הנביאים)⁹⁹.

וכפרט דורך דעם גילוי פון תורת חסידות חב"ד, כהתלבשות אין חכמה כינה ודעת כהבנה והשגה, באופן אז דאס איז מובן אפילו בשכל פון נפש הבהמית - *בבחי* עצה טובה קמ"ל - וואס ווערט נתקבל בשכל דרגש האדם, וואס דורך גילוי פנימיות התורה בחב"ד שבשכל (יועציך) באופן פון טועמי חיים זכו¹⁰⁰ (וואס דורך טעימה איז מען טועם *עצם* זאך) - ווערט א שער (שעריך) והתחלה (יועציך בביתחלה) צו גילוי פנימיות התורה לע"ל, און דורך דער טעימה והתחלה איצטער - ווערן אידן און די גאנצע וועלט א כלי פנימי צו דעם גילוי פנימיות התורה שלאחרי זה ע"י משיח צדקנו¹⁰¹.

ובכל זה גופא איז צוגעקומען נאכמער כדורנו זה - ווען מ'האט די שלימות פון יפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי וזבל, ובאופן המובן בשכל בני אדם, אפילו פון אזא וואס געפינט זיך אין חוצה שאין חוצה הימנו, און אויך - דער תרגום פון פנימיות התורה ותורת החסידות אין לשון עם ועם¹⁰² (רוסיש¹⁰³, וכיו"ב) דורך כ"ק מ"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובאופן דהולך ומוסיף ואור, ביז כימים האחרונים - אויך אפגעדרוקט (ספר התניא, תושב"כ פון חסידות¹⁰⁴) אויף כרייל, דער כתב פאר סגי נהור¹⁰⁵ ר"ל (כמדובר לעיל¹⁰⁶). וע"פ די הכרזה הנ"ל פון כ"ק מ"ח אדמו"ר, אז מ'האט שוין פארענדיקט אלע עניני העבודה, כולל די עבודה פון רבותינו נשיאינו אלס שופטיך¹⁰⁷ און יועציך¹⁰⁸ עד היום הזה - איז פארשטאנדיק, אז ס'איז שוין געקומען די צייט פון ואשיבה שופטיך ככראשונה ויועציך ככתחלה בתכלית השלימות (און מ'דארף ניט אנקומען צו שוטרים, ווייל ס'איז שוין אלץ מבורר), לאחרי די טעימה והתחלה בזה דורך רבותינו נשיאינו.

ט. דערפון איז פארשטאנדיק דער לימוד וואס יעדערער האט שטייענדיק אין שבת פרשת שופטים כדורנו זה וכפרט בזמן האחרון, די לעצטע רגעים פון גלות - אז עס דארף זיין אן עבודה כהתאם מדה כנגד מדה צו מצב הגאולה¹⁰⁹

- .. ס'איז נאך געבליבן אן רושם פון אן ענין פון .. "חטאינו" ..
- .. אבער לאחרי דעם ריבוי הכי מופלג ..
- .. דורך גילוי פנימיות התורה בחב"ד שבשכל ("יועציך") - ביז באופן פון "טועמי חיים זכו" ..
- .. מובן אפילו בשכל פון נפש הבהמית - עכ"פ בבחי "עצה טובה קמ"ל" - ..

- 9 -

צו מפרסם זיין בא זיך און ביי אלע צו וועמען מ'קען דערגרייכן - או מ'דארף אויף זיך מקבל זיין און אויף זיך אנגעמען (מיט נאכמער שטארקייט) די הוראות ועצות פון די "שופטיך" און "יועציך" שבדורנו - "מאן מלכי רבנן" בכלל, ובפרט נשיא דורנו - וועלכער קומט בהמשך צו רבותינו נשיאינו שלפניו - דער שופט דורנו ויועץ דורנו און נביא דורנו,

וכציווי התורה הנ"ל: "נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי כפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצוונו", "אליו תשמעו", וכפס"ד הרמב"ם הנ"ל, או איב איינער האט די מעלות ושלמותיות וואס א נביא דארף האבן און באווייזט אותות ומופתים - ווי מ'האט געווען און מ'זעט בא נשיא דורנו זיך - איז "אין אנו מאמינים בו מפני האות לכדו בו" אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה ואמר אם נתן את אליו תשמעו, אדער דורך דעם וואס "יאמר דברים העתידים להיות בעולם ויאמנו דבריו" (ווי מ'האט עס אויך געזען, *אמרי אלקים*).

און נאכמער: "נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא - ווי דאס איז בנוגע צו נשיא דורנו, און דאס ווערט נמשך כדור שלאחריו ע"י תלמידיו כו' - הרי הוא בחזקת נביא ואין זה השני צריך חקירה; נאר מ'דארף אים פאלגן גלייך תיכף ומיד נאך "קודם שיעשה אות", און "אסור לחשוב אחריו ולהרהר בנבואתו שמא אינו אמת ואסור לנסותו יותר מדי כו' שנאמר לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה כו' אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא ירהרו ולא יחשבו אחריו כו'", ווארום מ'איז מאמין אין דברי הנביא, ניט ווייל דאס איז זיינע רייד, נאר ווייל דאס איז דעם אויבערשטן רייד דורך דעם נביא:

[אפילו ניט די רייד וואס דער אויבערשטער האט געזאגט דורך א נביא שני, וואס איז אבער ניט געזאגט געווארן צו אים].

האט מען די הוראה כנ"ל, אז מ'דארף מפרסם זיין לכל אנשי הדור, אז מ'האט זוכה געווען אז דער אויבערשטער האט אויסגעקליבן און ממנה געווען א בעל-בחייה, וואס מצד עצמו איז ער שלא בערך העכער פון אנשי הדור, או ער זאל זיין "שופטיך" און "יועציך" און דער נביא הדור, וועלכער זאל אנווייזן הוראות און געבן עצות בנוגע צו דער עבודה פון אלע אידן און אלע מעגטשן פון דעם דור, בכל עניני תורה ומצוות, און בנוגע צו דעם אלגעמיינעם טאג טעגלעכן לעבן און אויפפירונגען, אויך אין "כל דרכיך (דעהו)" און "כל מעשיך (יהיו לשם שמים)",

בזו - די נבואה העיקרית - די נבואה² או "לאלתר לגאולה" און תיכף ומיד ממש "הנה זה (משיח) בא".

און צוזאמען מיט דעם זכות - האט יעדערער פון אנשי דורנו די אחריות צו אנגעמען אויף זיך "שופטיך" און "יועציך", און אויספאלגן זיינע הוראות ועצות טובות - ובלשון רבים ("שופטיך" און "יועציך"), א ריבוי משפטים און ריבוי עצות, נוסף אויף דעם וואס דאס קומט (און איז מיוסד אויף די הוראות ועצות) פון "שופטיך" און "יועציך", "מאן מלכי רבנן", און רבותינו נשיאינו בדרורות שלפני זה - וואס דעמולט האט עס אויך דעם תוקף המוכן לכל א' בבחי' עצה טובה (ניט כדרך ציווי), או אפילו אויב ער האלט פון זיך (און אפילו אויב ער האט פון וואס פון זיך האלטן עס תורה), איז יחיד ורבים הלכה כרבים - כדעת ה"שופטיך" און "יועציך" רבים.

- ... ס"ט
- ... ווי מ'האט געזען און מיזעט בהמשך קיום ברכותיו בא נשיא דורנו ..
- ... בבחי' עצה טובה (ניט נאר בדרך ציווי) ..
- ... (און אפילו אויב ער האט ע"פ תורה ושו"ע פון וואס צפון זיך האלטן ע"פ תורה) ..
- ... נאר מ'דארף אים פאלגן גלייך תיכף ומיד ..
- ... כדעת ה"שופטיך" און "יועציך" - רבים ..

-10-

און דורך דער קבלה וקיום ההוראות פון "שופטיך" און "יועציך" שבדורנו - ווערט דורך דעם גופא דער מעין און התחלה פון קיום התפלה¹⁰ "השיכנו שופטינו כבראשונה ויועצינו ככתחלה" בגאולה האמיתית והשלמה (כנ"ל), במכ"ש פון דעם וואס "סוף מעשה במחשבה תחלה", עאכ"כ אז דאס איז שוין אויך אראפ אין דיבור ("ניב שפתיים", ענין הנבואה), ווי ס'איז נהוג לאחרונה צו ארויסברענגען די דברים כדיבור, כולל ובמיוחד - אז אט אט קומט די גאולה.

- וואס עפ"ז האט מען אויך אן ענטפער אויף דער שאלה וואס מ'פרעגט אויף דעם וואס מ'רעדט לאחרונה אז די גאולה קומט תיכף ומיד ממש - לכאורה: ווי קען דאס אזוי גלאטיק דורכגיין און מצליח ויין: ווי וועלן די בני בית ריאין אויף דעם, און וואס וועט די וועלט זאגן אויף דעם? איז דער ענטפער, אז אויב די עניני הגאולה וואלטן געווען א חידוש, וואלט אפשר געווען אן ארט אויף דער שאלה: וויבאלד אבער אז די גאולה איז ניט קיין חידוש דבר, נאר כל עניני הגאולה האבן זיך שוין פון פריער אנגעהויבן ("כתחלה") און זיינען שוין נמשך ונתקבל געווארן אין עולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בכח) "יועציך ככתחלה" - וועט ניט זיין א פלא ווען די גאולה קומט תיכף ומיד ממש!

י. ובפשטות:

1013

שטייענדיק אין א התעוררות פון חסידים אין די ד' אמות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא - דארף זיך דער, אנשים נשים וסוף, לכל לראש אננעמען אויף זיך החלטות טובות צו מקיים ויין די אלע הוראות וצוות וואס ווערן גערעדט בא דער התועדות - מיוסד אויף תורה שבכתב ותורה שבע"פ, דוברי תורה והוראות פון רבותינו נשיאינו.

עס זאל זיין "שופטים תתן לך בכל שערך", אז אלע ו' שערי האדם, זיינע ב' עינים וב' אזניים, ב' בחירי האף און זיין פה - זאלן אנגעפירט ווערן לויט די הוראות פון תורתנו הקדושה איבערגעגעבן דורך מאן מלאכי רבנן ככלל, ובפרט דורך דעם "שופט" און "יועץ" הדור - נשיא דורנו, ובפרטיות יותר: כשם ווי ס'איז דא א שופט און נביא בכל דור, און דאס איז "מיסודי הדת", אז אלעמאל און אויסטום איז דא גילוי אלקות למטה - עדי"ז איז אויך בפרטיות אין א אידן עצמו, אז עד האט א בשמה, וועלכע איז א "חלק אלוקה ממעל ממש", ממש אויך בפירושו אז דאס קיים כאופן נצחי בלי שיעוי (אויך ווי זי קומט אראפ למטה אין עולם הזה הגשמי).

און די הדראה פון "שופטים גו' תתן לך בכל שערך" באשטייט אין דעם, אז די הוראות פון דעם דעם "שופט" און "יועץ" הכללי ווערט נמשך און גייט דורך דעם "שופט" און "יועץ" הפרטי אין יעדן מצב, אז אלע זיינע "שערים" (איברים גשמיים) ווערן אנגעפירט דורך זיינע ג' מוחין ("שופטיך"), און זיינע מדות שלב ("יועציך"), שכל ומדות פון זיין נפש האלקית, וועלכער לערנט און פארשטייט די הוראות התורה, ובפרט ווי עס ווערט ערקלערט דורך דעם "שופט" הדור, און ברענגט עס אראפ אין זיינע מדות הלב, אהבה ויראה וכו'.

ד.ה. אז זיין לימוד התורה דארף זיין א לימוד שמביא לידי מעשה, וואס קומט ארויס אין זיין הנהגה כפרעל - סיי אין זיין כח הראי, סיי אין זיין כח השמיעה, סיי אין זיין ריח און סיי אין זיין ריבור און טעיה (כפה).

.. דאס איז שוין אויך ארייַס אין דיבור ("ניב שפתיים", ענין הנבואה) ..
 .. ווי וועלן די בני-בית ריאגירן זיך אפרופען אויף דעם ..
 .. כל עניני הגאולה האבן זיך שוין פון פריער אנגעהויבן ..

ס"י

.. החלטות טובות צו מקיים זיין די אלע הוראות טובות ועצות וואס ווערן גערעדט בא
 דער א התוועדות ..
 .. דורך "מאן מלאכי רבנן" בכלל ..
 .. אלעמאל און אומעטום .. [תחלה הי' כתוב "אומטעום", ותיקן כנ"ל]
 .. עד"ז איז אויך בפרטיות אין א אידן בעצמו ..
 .. ממש אויך בפירושו אז דאס איז קיים באופן נצחי בלי שינוי ..
 .. די הוראות פון דעם דעם "שופט" און "יועץ" הכללי ווערט נמשך און גייט ..
 .. הפרטי אין יעדן פאנאטשן נפש האלקית ..
 .. ווי עס ווערט ערקלערט דורך דעם "שופט" הדור, כק מו"ח אדמו"ר ..

-11-

און אין יעדערעך פון זיי - אין ביידע כיוונים פון ימין ושמאל, עשה טוב וסור מרע, וואס כנגד זה ויינען די ב' עינים, ב' אזנים, וב' נחירי האף. און אויך דער פה - איז טועם ("חיד אוכל יטעם") סיי א טעם מתוק און סיי א טעם מר¹⁰⁴. דאס הייסט, אז הוראת השופט (ובפרטיות - דער שכל פון נה"א) נעמט ארום און ווייזט אן ווי מדארף זיך פירן אין אלע ענינים אין לעבן - "מטעמים" לשון רבים (כמבואר בתניא¹⁰⁵), סיי די ענינים וואס ויינען "זיס" און סיי די ענינים וואס ויינען "ביסער" (מקי' **ה'צוניות**), אבער - מ'איז מגלה אין דעם (און דאס איז א חלק פון הוראת השופט), אז באמת ובפנימיות איז דער דבר מר אויך "זיס", ואדרבה - א מתיקות נעלית יותר ווי דאס וואס אין מתוק **לכתחילה** (ע"ד די מעלה פון חסדים הנסתרים).

אזוי - אז אלע פרטים ופרטי פרטים פון א אידן'ס לעבן ווערן דורכגענומען און אנגעפירט לויט די הוראות פון זיין "שופט" ו"יועץ" - זיין נשמה. און אזוי אויך בכללות יותר - איז יעדער איש ואשה דער "שופט" און "יועץ" פון זייער שטוב און בני בית, דארפן זיי אנפירן מיט דער שטוב לויט די הוראות ועצות התורה. כיו בכללות עוד יותר, כנ"ל - אז יעדער איד, אנשים נשים וטף, ויינען אויף זיך מקבל און ויינען מקיים די הוראות פון דעם שופטן ויועץ הדור. און מ'איז אזוי משפיע אויף אשתו ובני ביתו, כיו אויף אלע די וועמען ער קען דערגרייכן.

כיו אויך בכללות העולם - אחי אז די גאנצע וועלט, אויך דער עולם מלשון העלם והסתר, מיט אלע אירע פרטים ופרטי פרטים ווערט א רשות היחיד דורכגענומען מיט דער איין און איינציקער נקודה פון יחידו של עולם (מלשון העלם למעליותא, מכחי' ישת חושך סתר¹⁰⁶), ווי ער איז זיך מגלה "בקרבנו" דודד "בביא אקים להם גו' כמוך", נשיא הדור וואס "הוא הכל", "צדיק יסוד עולם", ע"ד דער אבן השתי' - וואס געפינט זיך כמקום מסויים בעולם הוה הגשמי, און איז קיים תמיד בלי שינויים (אפילו גיט דער שינוי פון גניזה, ווי דער ארון שנגנו וכיו"ב), ע"ד ווי א שופט און נביא איז קיים (נצחי) בכל דור (אלס א סימן אויף גילוי אלקות בעולם באופן תמיד) - וואס ממנו הושתת כל העולם כולו, ונצח¹⁰⁷). און די ביידע ענינים אין אבן השתי' - (א) א נקודה אחת (ב) הכוללת הכל (ממנו הושתת כל העולם) - איז מרומז אויך אין די אותיות פון "שתייה"¹⁰⁸ (וועד"ז אין ווארט "ישת" פון "ישת חושך סתר" בנ"ל): דער יו"ד באווייזט אויף נקודת הביטול (קבלת עול) - ע"ד דער ענין פון "שופטיך", און דער "שתה" באווייזט אויף התפשטות - כנראה בצורת האותיות ש, ת און ה - ע"ד דער ענין פון "יועציר".

וכהגדשה יתירה בשנה זו - ה' תהא שנת אראנו נפלאות, וואס איז כולל אין זיך רוב האותיות פון "שתייה", ובמקום פון דעם יו"ד (ה'שית)¹⁰⁹ קומט צו דער נ"א; און א הכנה צו שנה הבאה - ה' תהא שנת נפלאות בינה, מיט דער מעלה פון בינה (כחי' "יועציר" בערך לנקודת החכמה), וואס שרשו איז העכער פון חכמה (ראי', אראנו).

און אין דעם יאר גופא - שטייט מען שוין בסיום השנה, אין חודש אלול - דער חודש החשבון פון שנה שעברה און חודש ההכנה פון שנה הבאה. און אין דעם חודש איז מען שוין דורך די ערשטע ו' ימים, ו' ימי ההיקף (פון יום ראשון ביז יום השבת), וועלכע ויינען כולל אלע ימי השנה (שעברה

- .. און אין יעדערעדן פון זיי . .
- .. ענינים וואס זיינען "ביטער" **בבאי- (בחיצוניות)** . .
- .. ואדרבה - א מתיקות נעלית יותר . .
- .. ווי דאס איז לכתחילה מתוק . . *[תחלה הי' כתוב "מתוק לכתחילה", ותיקן כנ"ל]*
- .. לויט די הוראותצ ועצות התורה . .
- .. די הוראות פון דעם שופטי ויועץ הדור . .
- .. עולם מלשון העלם והסתר, מיט אלע **אידע זיינע** פרטים ופרטי פרטים . .
- .. א שופט און נביא איז קיים (נצחי) בכל דור . .
- .. (אלס א סימן אויף גילוי אלקות בעולם באופן תמידי - וואס ממנו הושתת כל העולם כולו, **וצד**) . .
- .. (ב) **הכוללת** הכל . .
- .. ובמקום פון דעם יו"ד (ה'שי"ת) קומט צו דער ני"א . .

-12-

הבאה) - איז דאס נאכמער מתאים צו מאכן א חשבון צדק און די מאסיקע הכנות לשנה הבאה כנוגע צו דער עבודה הנ"ל פון "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך ככתחלה".

דערצו איז שוין אויך דורך דריי גאנצע וואכן (למעליותא) פון די, שבעה דנחמתא, און מ'האלט שוין בא דער הפטורה פון "אנכי אנכי הוא מנחמכם", דער ענטפער פון דעם אויבערשטן דער טענה פון אידן "ותאמר ציון עובני אד'ה' שכחני", וכסגנון אחר - "עד מתי?!" און דער אויבערשטער ענטפערט אז "אנכי אנכי מנחמכם", כולל - די נחמה בכפליים פון דער גאולה האמיתית והשלימה.

י. ויהי רצון, אז דורך דער עבודה בקיום "שופטים גו' תתן לך ככל שערירך", באופן פון "ואשיבה שופטיך גו' רצון" זאל דאס מקויים ווערן כפועל ממש, אין "שערירך" בארץ ישראל, און אין "שערירך" פון דעם ביהמ"ק השלישי, וואס "טבעו בארץ שריר", און אידן דורך זייער עבודה שטעלן דאס צוריק אויף, און צוזאמען דערמיט איז דער בית המקדש עצמו (וואס איז בנוי ומושכלל למעלה) יורד מלמעלה למטה, צוזאמען מיט דער קדש הקדשים און אבן השתי" שבו, שממנה הושתת כל העולם כולו.

און שטייענדיק נאך חמשה עשר באב - שמולו אר"י, ר"ת (אב) אלול, ראש השנה, יוהכ"פ הושענא רבה - איז מנהג ישראל צו ווינטשן יעדער איד און אלע אידן: א כתיבה וחתומה טובה, וגמר חתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה, בגשמיות וברוחניות וברוחניות ובגשמיות גם יחד, און דער אויבערשטער זאל ממלא זיין משאלות לבב כל ישראל לטוב, ^{אשר ירצה}

ובפרט - אין קיום בקשת ותביעת כל א' מישראל: "עד מתי?!" השיבנו שופטינו כבראשונה ויועצנו ככתחלה, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ותיכף ומיד ממש.

דער גאולה ..

ס"י

.. באופן פון "ואשיבה שופטיך גו' הנ"ל ..

.. בגשמיות וברוחניות וברוחניות ובגשמיות וגם יחד ..

.. זאל ממלא זיין משאלות לבב כל א' אחד

ואחת מישראל לטוב ..

.. דערצו איז שוין אויך דורך דריי (למעליותא) גאנצע וואכן .. [תחלה הי' כתוב "דריי גאנצע וואכן (למעליותא)", ותיקן כנ"ל]

.. דער ענטפער פון דעם אויבערשטן צו אף דער טענה פון אידן "ותאמר ציון עובני אד' וה' שכחני" ..

.. כולל - די נחמה בכפליים (אנכי אנכי) פון

1 - 104

- (1) בתחילתה. (2) ישעי' א, כו. (3) ברכה היא דתפילת העמידה.
- (4) "קול קורא" בהקריאה והקדושה" (סיון - תמוז תש"א. אלול תש"ב) - נדפסו באגרות - קודש אדמ"ר מהרי"צ ח"ה ע' שסא ואילך. שעז ואילך. תח ואילך. ח"ו ע' תל ואילך.
- (5) ראה שיחת שמחת תרפ"ט.
- (6) לשון כ"ק מו"ח אדמ"ר במכתבו לחגיגת י"ב תמוז הראשונה - אגרות - קודש שלו ח"ד ע' שעט. וש"נ.
- (7) ראה "היום יום" ט"ו טבת. ובכ"מ. (8) ריש פרשתנו.
- (9) וראה רמב"ם ריש הל' סנהדרין: שופטים - אלו הדיינים הקבועין בבית דין ובעלי דינים כאים לפניהם, שוטרים - אלו בעלי מקל ורצועה כו'. וברשי' סנהדרין טז, ב (ד"ה שוטרים): חובטין במקלות ע"פ השופטים לכל מי שאינו שומע.
- (10) ראה סהמ"צ להרמב"ם מ"ע קעו (ועד"ז בחינוך מצוה תצא): למנות שופטים ושוטרים שיכריחו לעשות מצוות התורה ויחזירו את הנוטים מדרך האמת אלי' על כרחם כו' וימנעו מדברים המגונים ויקיימו הגדרים על העובר עד שלא יהיו מצוות התורה ומניעות' צריכות לאמנות כל איש ואיש.
- (11) כמש"נ "ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" (זכרי' יג, ב). (12) ראה סוכה נב, א.
- (13) ראה אוה"ת פרשתנו ע' תתכא: ועפ"ז יוכן ענין ושוטרים.. והיינו להכות נה"כ בשבט ע"ד לעולם ירגיזו (ברכות ה, רע"א). (13) ראה גם לקו"ש שופטים תשמ"ח בסופו.
- (14) ולהעיר מפני הרד"ק עה"פ ואשיבה שופטייך כבראשונה: זה יהי' כימות המשיח שיכלו הרשעים כולם ושארית ישראל לא יעשו עולה ולא ידברו כזב (צפני' ג, יג).
- (15) ראה רמב"ם ריש הל' ממרים: כ"ד הגדול שכירושלים והעיקר והיסוד של כל השופטים ש"ככל שערייך" הם עיקר תורה שבעל פה והם עמודי ההוראה ומהן חק ומשפט יוצא לכל ישראל. וראה לקו"ש חכ"ט ע' 97.

- (*) ראת פרשתנו יז, ח (ובפרשי' ד"ה דברי ריבות). ולהעיר גם מספרי ריש פרשתנו (ענה"פ בכל שעריך). ומב"ם הל' סנהדרין פ"א הי"ג. ועוד.
- (16) לשון הכתוב - תהלים פד, ח. (17) ראה תניא אגה"ק סו"ס כו (קמה, א).
- (18) ראה תניא שעהיוה"א פ"א. וראה בארוכה בזה "תשובות וביאורים" (קה"ת תשל"ד) ס"א. לקו"ש ח"ו ס"ע 35 ואילך ובהערות שם. וש"נ.

- (*) אגרות קודש כ"ק אדמ"ר שליט"א ח"א ט"ע רפח ואילך. המו"ל.
- (19) ראה בארוכה לקו"ש ת"ה ע' 57 ואילך. ועוד.
- (20) תנחומא פרשתנו ב (ובתנחומא כאבער ג). וראה גם ספרי ריש פרשתנו (עה"פ בכל שעריך). וראה ביאור הרי"פ פערלא לסהמ"צ לרס"ג פרשיות פרשה א' בסופה.
- (21) ראה לקו"ש שופטים תשמ"ח ס"ו.
- (21) אלא דיש לומר, דכיון שכל עניני התורה הם נצחיים - גם לע"ל יהיה הענין ד"שופטים ושוטרים

2 - 1295

תתן לך ככל שעריך, אלא שאז יהיו שוטרים אך ורק למעלותא - להכריז ולהודיע ע"ד מציאותו של השופט. או בכדי לסייע לבני בקיום עניני ב"ד [לדוגמא: ליישר הדרך עבור עדי ראייה בקידוש הלבנה בכדי שיוכלו להגיע לב"ד בנקל ובקצרות (ע"ד תוספתא שקלים פ"א). ראה גם סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 663].

אמנם, מכיון שפגשנו ועיקר הפירוש ד"ש שוטרים הוא "בעלי מקל ורצועה כו", לא נזכר זה/הבייעוד הגאולה. (22) ראה פירוש המלבי"ם עה"פ ישעי' שם, שיועץ ("יועצין") הוא עצה טובה דוקא.

(23) עירובין לט, א. ויש"נ. 24) ראה בארוכה שיחת ש"פ עקב שנה זו ס"ב.

(25) להעיר מהמבואר (לש"ת שה"ש כג, ד. ובכ"מ) ע"ד החילוק בין אתעדל"ע הבאה ע"י אתעדל"ת (שהיא מבחי' פנימיות האור) לאתעדל"ע הבאה מצד עצמה (שנמשכת מבחי' נעלית יותר, מבחי' כזו שאין אתעדל"ת מגעת שם). - אלא דשם קאי דווקא באתעדל"ע הבאה ע"י ולאחרי עבודת האדם מבחי' אתעדל"ת.

(25) סד"ה שופרים העת"ר (המשך תער"ב ח"ב ע' א'קיד). (26) להעיר מפירוש המלבי"ם עה"פ, שם - בא"א.

(26) פסחים ה, א. וראה גם פרש"י בא יב, טו (ד"ה אך).

(27) וגם לפי הפירוש הפשוט ב"ראשון", שהוא הראשון של הבא לאחרי זה (ויש שני לו), הרי הוא מובדל ומרום מהם. משא"כ "תחלה" - התחלת הענין - מורה על קירוב לבא לאחרי זה. ע"ד המבואר בהחילוק בין הלשון "ראש השנה" לתחלת השנה, שהראש הוא למעלה ומרום (ולכן) כולל כל אברי הגוף, משא"כ תחלה הוא דק התחלת הענין.

(27) י"ש עה"פ ישעי' שם (רמז שצא): ואשיבה שופטיך זה משה ואהרן ויועצין זה דוד ושלמה. עכ"ל אור הגר"א עה"פ במדרש יועצין אלו משה ואהרן ושופטיך אלו דוד ושלמה.

(28) ולכן נאמר "שופטים ושוטרים" כלשון נפתח.

(29) ש"ך עה"ת ריש פרשתנו. וראה בארוכה אה"ת פרשתנו ע' תתככ. ועוד.

(30) ראה בארוכה תניא פי"ג.

(31) ראה ב"ב נג, א. סה, א. עא, סע"א. רמב"ם הל' מכירה פכ"ה ה"ד. הל' זכיה ומתנה פי"א הכ"ב.

(32) והטעם שלא נאמר "יועצין" כפרשתנו - כי כלשון התורה נאמר הכל בכללות, ובכללות הציווי הוא "שופטים גו' תתן לך ככל שעריך" (וזה כולל ברמז גם הפרט ד"יועצין", שהעבודה צ"ל בפנימיות), ובהיותו ציווי לדורות ה"ז כולל כל המצבים, גם כשזקוקים לשוטרים (כנ"ל ס"ג); משא"כ ביעוד הגאולה, עיקר החידוש ד"ואשיבה שופטיך גו'" נעשה ע"י "שופטיך" ו"יועצין", כדלקמן בפנים.

(33) ע"ד הידוע (ראה תניא פל"ו - טו, א) שלע"ל תתמלא שלימות הכוונה ד"דירה לו יתברך בתחתונים" (ראה תנחומא נשא טו. שם בחוקתי ג. כמדכ"ר פי"ג, ו) - ששני ענינים כזה: השלימות בגילוי אלקות, "דירה לו יתברך", "לר" לעצמותו (המשך תרס"ו ס"ג. ובכ"מ - נסמנו כסה"מ מלוקט ח"ב ע' רמא הערה 32); וגם, שהדירה לו ית' תהי' "בתחתונים", כגדרי התחתונים.

(34) תניא רפ"ז. וכפ"ל"ט (נג, א); משכרה נדע מהותה.

(35) ראה סוטה ת, ב. ט, כ. ויש"נ. תוספתא סוטה רפ"ד. מדרש לקח טוב שמות ג, ו. ועוד.

- (21) .. לא נזכר זה בדיבור בייעוד הגאולה.
- (22) ראה פירוש המלבי"ם עה"פ ישעי' שם דפשוט שההבטחה בהגאולה הוא, שיועץ ("יועצין") הוא עצה טובה דוקא.
- (26) להעיר מהפירושים המלבי"ם עה"פ, ועוד - באו"א.
- (27) .. הראשון של הבא לאחרי זה (ויש שני לו) ..
- המשך בעמוד הבא

3 - 47 - 4

- (36) ראה בארוכה סה"מ מלוקט ח"ג ע' מדה. וש"נ.
 (37) רמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"א"ב, ע"פ סנהדרין נו, ב. מכות ז, א. וראה אנציקלופדי' תלמודית ערך בית דין בתחלתו ע' קנ. וש"נ.
 (38) ראה חינוך מצוה תצא: המצוה הזאת עמוד חוק בקיום הדת.
 (39) גיטין פח, ב ובתורה כמילתא. כ"ק פד, ב. טור חו"מ סימן א. וראה רמב"ם הל' סנהדרין פ"ה ה"ח (כנוגע לחוץ לארץ). וראה אנציקלופדי' תלמודית שם ע' קנא. ע' קסא ואילך. וש"נ. (40) יו, ט"י.
 (41) "אין לך אלא שופט שבימך" - פרש"י עה"פ, מ"ה כה, רע"ב. וראה גם ספרי עה"פ.
 (42) ר"ה שם. פרש"י פרשתנו יט, יז (ד"ה אשר). טור חו"מ סכ"ה (ושם הובא רק שיפתח בדורו כשמואל בדורו). וראה שלה"ה פרשתנו.
 ואיתא בראשונים (רא"ש סנהדרין ספ"ג. כ"ק קיב, ב. מרדכי שם סש"ט. ועוד. וראה אנציקלופדי' תלמודית ערך כ"ד הגדול ע' קפ. וש"נ) - שבזמן הזה שאין לנו כ"ד הגדול, כל כ"ד חשוב שבדור נקרא כ"ד הגדול. וברמב"ם ריש הל' ממרים (כנוגע לכ"ד הגדול): כל מי שמאמין כמשה רבינו ובתורתו חייב לסמוך מעשה הדת עליהם ולהשען עליהם.
 (43) אבות פ"ו מ"א (הפרק דשבת זה). (44) שם פ"א מ"ו. שם מט"ו.
 (45) יו, ח ואילך. יח, יד ואילך.
 (46) כהבא להלן, ראה בארוכה לקו"ש ח"ט ע' 142 ואילך. ספר השיחות תשמ"ח ח"א ע' 211 ואילך.
 (47) ראה שבת פח, ב. פסחים נד, א (וש"נ). מדרש תהלים צ, ד. כ"ר פ"י, ב. תנחומא וישב ד. וש"נ. זח"כ מט, א. וראה סה"מ תש"ח ס"ע 272. (48) תניא פ"ד.
 (49) תקו"ו בהקדמה (יו, א). (50) ראה קידושין לב, רע"ב (ובפרש"י). ע"ו יט, א.
 (51) שמואל"ב כג, ב. (52) ראה שער רוה"ק ושער הייחודים (להאריז"ל) בתחלתם.
 (53) רמב"ם הל' יסודי התורה רפ"ו. (54) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ג ע' 86 ואילך.
 (55) שעהיוה"א ספ"ב. ולהעיר מתנ"ח בא קמ, ב ואילך. (56) ישע"י נו, יט.
 (57) פרש"י וראו ז, א. (58) רמב"ם שם פ"י ה"ג.
 (59) כולל גם "צוות על דברי התורה ולהזהיר העם שלא יעברו עלי" (שם פ"ט ה"ב), ואפילו כנוגע לנביא עצמו, "להרחיב לבו ולהוסיף דעתו כו" (שם ספ"ו) - תכלית ומטרה השייכת להעולם והאדם כו".
 (60) ראה אוה"ת נ"ד ע' שטח, מוח"ג קצג, ב.
 (61) שער הנבואה להאריז"ל, הובא בשעהיוה"א פ"ה (פ, א). (62) ברכות סא, סע"א. וש"נ.
 (63) ראה ספר הליקוטים דא"ח - צ"צ ערך עצה ע' שנה. וש"נ.
 (64) ראה הקדמת הרמב"ם לפירוש המשניות ד"ה והחלק השני בסופו. (65) רמב"ם שם פ"ט ה"ב. (66) יח, טו. (67) פרק ז"י. (68) הקדמת הרמב"ם לספר היד.
 (69) יומא ט, ב. סוטה מח, ב. תוספתא שם פ"ג, ד. סנהדרין יא, א.
 (70) לקי"ש ח"ד ע' 72 ואילך. (71) כהלשון בגמ' סוטה שם כנוגע לכמה דברים שבטלו.

~ 174 - 7

- (72) וראה פרקי גילויים להר"ר מרגלית בפתיחתו לשו"ת מן השמים. ~~שמואל~~ ~~נבואה~~ וראה גם לקו"ש שם ע' 73. 73) ראה לקו"ש שם ובהערה 25. 74) פרק ג. 75) יואל ג, א. 75) פרשתנו יח, יח.
- (76) דאף שנאמר "ולא קם נביא עוד בישראל כמשה" (ברכה לד, י. וראה רמב"ם שם פ"ו ה"ז), הרי מפרש תומ"י שזהו בענין "אשר ידעו ה' פנים אל פנים". וכמוכח מההבטחה בפרשתנו "נביא מקרבך מאתוך כמוני גו'", "נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך" (ככפנים), ראה גם לקו"ש ח"א ע' 59. 77) שם.
- (78) ע"ד יומא ה, ב. ועוד. 79) יומא שם. וראה תוד"ה אחד - פסחים קיד, ב.
- (80) לקו"ש חכ"ג ע' 71. ע"ש. 81) שם פ"ח ה"ב.
- (82) שנבואת משה (שליומות הנבואה) מאמתת אמיתית התורה (ראה לקו"ש ח"ט ע' 185).
- (83) רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב.
- (84) ובתנחומא (ס"פ תולדות) משמע שהוא נביא גדול ממה - ראה לקו"ש ח"ו ע' 254. ~~ועוד~~
- (85) ראה שמור" פ"ב, ד. וח"א רנב, א. שער הפסוקים פ' ויחי. תו"א ר"פ משפטים. ועוד.
- (86) נוסח תפלת מוסף דיו"ט. 87) אגה"ק סכ"ו (קמב, ב).
- (88) ראה אגה"ק הדבעש"ט - נדפס בכתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.
- (89) ראה לקו"ש ח"ב ע' 589.
- (90) "הבעש"ט ז"ל אשר כמוהו לא הי' מימות הראשונים פלאי פלאות נסים היוצאים מהטבע אשר היו נראים על ידו כאשר שמעתי מאאזמר"ד נ"ע שהוא ותלמידו הה"מ נ"ע היו רואים מסוף העולם ועד סופו ממש בעין ראי' והיו אומרים מה שהיו דואים כאשר הי' נראה בעליל לתלמידיהם, והיינו ע"י שהי' גלוני לפניהם אור שנברא ביום ראשון שהשי"ת גנוז בתורה, הנה כל אלה המופתים האמיתים מגלים גילוי א"ס כ"ה הכבע"ג. גם מזקני נ"ע שמענו עתידות קולע אל השערה" (ספר החקירה להצ"צ מצות עדות ספ"ח נ, סע"א).
- (91) וח"ג רעג, א. תקו"ז תס"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א). ובכ"ר פנ"ו, ז: "אין דור שאין בו כמשה". וראה תניא פמ"ד (סג, א). אגה"ק ביאור לסי' זך בסופו (קמו, ב).
- (92) שמואל"א י, כג. 93) ראה אגה"ק סכ"ב (קלד, א).
- (94) אגה"ק שם. - ואף שכתב אדה"ו שם "זכרו ימות עולם כו' ואי' איפוא מצאתם מנהג זה כו' להיות מנהג ותיקון לשאול בעצה גשמיות כדת מה לעשות בעניני העולם הגשמי כו' כ"א לנביאים ממש אשר היו לפנים מישראל כו'" - מ"מ, ידוע שלאחרי זה נתקבל אצל אדה"ו - ורבותינו נשיאינו ממלאי מקומו - שאלות חסידים בענינים גשמיים (ראה אגה"ק שלו הידועה ד"ה נפש השפלה - אגרות יקודש אדה"ו סס"ה ע' קנא ואילך), וענה עליהן (ראה ס' שעורים בספר התניא לאגה"ק שם ע' 1585).
- (95) שער הכוונות ענין טבילת ערב שבת. פ"ח שער יח רפ"ג. ועוד. וראה בכ"ו לקו"ש חט"ו ע' 282 ואילך. ח"כ ע' 173. וש"נ.
- (96) ראה לקו"ש צו יו, א"ב. שער האמונה פנ"ו ואילך. סה"מ"צ להצ"צ מצות מינוי מלך פ"ג.

(76) .. "נביא מקרבך מאחיד כמוני גווי" .. (84) .. ראה לקו"ש ח"ו ע' 254. - ועצע.

(94) .. שאלות חסידים בענינים גשמיים .. [סימן בעיגול תיבת "כמוני", וכתב:] ?

וענה עליהן ..

5 - 1275

- (97) ראה לקו"ש ח"ג ע' 862 ואילך. חכ"ד ע' 10. חכ"ו ע' 299 ואילך. שם ע' 315. סה"ש תשמ"ח ח"ב ע' 629. לקו"ש ר"ח שבט תש"נ ס"ו. וראה לקו"ש ח"ג ע' 180.
- (98) וראה סה"ש שם הערה 54. וראה לקו"ש ח"ג שם.
- (99) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר - נדפס בקיצורים והערות לתניא ע' ק"ח ואילך. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רכ"א ואילך. וראה שם ח"ה ע' 3.
- (100) שזהו מפני שהוא "סגי נהור" כפשוטו - מפני ריבוי אור שנכנס בעין, וחסר בהכיסויים כו' (ראה אוה"ת בראשית תתל"ח, כ. סה"מ תרס"ח ע' לב. המשך תער"כ ח"א ע' ערה. ח"ב ס"ע א"כד ואילך). ועוד יש לומר, שע"י הירידה דהעדר הראי' (לפי שעה), נעשה אח"כ גילוי אור וראי' ביתר שאת וביתר עוז, כיתרון האור מן החושך (קהלת כ, יג).
- (101) שיחת ש"פ עקב שנה זו סט"ו ואילך.
- (102) לא רק בתור חכם ושופט אלא בתור נביא, שזהו כוונתו - ראה מאמרי אדה"ו קצרים ע' שנג"ד.
- (103) ולהעיר שזהו ברכה הי"א בתפלת שמונה עשרה, אשר ענין אחד עשר הוא כחי' כתר, שלמעלה מהשתלשלות דע"ס (ע"ד כחי' שופט שהוא שלא בערך להנשפטים), הכולל ונמשך גם בע"ס (ע"ד כחי' יועץ).
- (104) ראה רמב"ם הל' דיעות פ"ד. 105) פכ"ו.
- (106) ולהעיר שבשנת ה'ש"ת (שנת התשל"א) התחילה ותקופה חדשה בפעולתו ועבודתו כו'. ובפרט לאחר ששבדו יתור מארבעים שנה מאז, כאשר ניתן לבניי"ל לב לדעת עינים לראות ואזנים לשמוע" (תבוא בש, ז).

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

משיחות

כבוד קדושת

אדמו"ר מנחם מענדל שליט"א

שניאורסאהן

מליובאוויטש

ש"פ שופטים, ז' אלול ה'תנש"א



יוצא לאור על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

ברוקלין, נ.י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות חמשים ואחת לבריאה
ה' תהא שנת אראנו נפלאות
שנת הצדיק לכ"ק אדמו"ר שליט"א

בס"ד.

פתח דבר

בזה הננו מוציאים לאור קונטרס משיחות שי"פ שופטים, ז' אלול שנה זו.

מערכת „אוצר החסידים“

י"א אליל, ה'תשנ"א (ז"י תהא שנת אראנו נפלאות)
שנת הצדיק לביק אדמיר נשליט"א
בריסקין, נ"י.

בס"ד. משיחות שופטים, ז' אלול ה'תנש"א

ב. וועט מען עס פארשטיין בהקדים
כמה דיוקים אין דעם לשון היעוד:

(א) אין דעם ציווי בפרשתנו שטייט
„שופטים ושוטרים תתן לך“, משא"כ אין
דעם לשון היעוד שטייט נאָר „ואשיבה
שופטיך“, און עס ווערט ניט דערמאָנט
שוטרים. ולאידך: קומט צו דער לשון
וענין „ויעצרך“.

(ב) וואָס זיינען די צוויי ענינים פון
„שופטיך“ און „ויעצרך“?

(ג) פאַרוואָס שטייט באַ „שופטיך“ דער
ווארט „כבראשונה“, און באַ „ויעצרך“ —
„בכתחלה“?

(ד) דער דיוק „שופטיך“ און „ויעצרך“
בלשון גזכח (ניט ווי בפרשתנו — „שופטים
ושוטרים“ סתם (אע"פ וואָס דערנאָך
שטייט „תתן לך“).

ג. ויש לומר דער ביאור בזה:

דער אונטערשייד צווישן שופטים און
שוטרים איז — בלשון רש"י: „שופטים —
דיינין הפוסקים את הדין, ושוטרים — ה'
רודין את העם אחר מצותן שמכיין וכופתין
במקל וברצועה עד שיקבל עליו את דין
השופט“¹. דאָס הייסט, אַז די שוטרים איז
ענינים צו כופה און מכריח זיין די אנשי

א. בשייכות מיט דעם ציווי אין
היינטיקער פרשהי „שופטים ושוטרים תתן
לך בכל שעריך“, איז דאָ דער יעוד פון
דעם נביא הגאולה: „ואשיבה שופטיך
כבראשונה ויעצרך בכתחלה“, און ווי
מזאָגט עס אויך אין דער תפלה בכל יום
(מימי החול): „השיבה שופטינו כברא-
שונה ויעצינו בכתחלה“.

וע"פ המדובר כמה פעמים ובפרט ל'
אחרונה — וועגן דער הכרזה והודעה פון
כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנוי: „לא לתר
לתשובה (ובמילא איז) לא לתר לגאולה“,
אַז מ'האָט שוין אלץ פאַרענדיקט, אויך
דער „צופצון די קנעפּס“, און עס דאַרף
נאָר זיין „עמדי הכן כולכם“ — און דאָס
האָט מען שוין אויך פאַרענדיקט — אויף
צו מקבל זיין פני משיח צדקנו תיכף ומיד
ממש — איז פאַרשטאַנדיק, אַז מ'האָלט
שוין איצטער באַ דעם זמן פון קיום היעוד
„ואשיבה שופטיך גו' ויעצרך“, און נאָכ-
מער: בכתחילה: מ'האָט שוין די התחלה
דערפון, כדלקמן.

(1) בתחילתה.

(2) ישע' א, כו.

(3) ברכה היא דתפלת העמידה.

(4) קול קורא ב"הטריאה והקדושה" (סיוור

חמוז תש"א. אלול תשי"ב) — נדפסו באגרות קודש
אדמו"ר מהור"י"צ חיה ע' שסא ואלך. שקו ואלך.

תח ואלך. חיו ע' תל ואלך.

(5) ראה שיחת שמחת תרי"ט.

(6) אגרות קודש שלו חיד ע' רעט. וש"נ.

(7) ראה „היום יום" ע"ז טבה. ובכ"מ.

(8) ראה פיהמה להרמב"ם סנהדרין פ"א ס"ג.

דמשמע „ואשיבה שופטיך גו' הי' ע"ד, לפני בוא
המשיח" וכהסיום בכתוב זה „אחרי כן יקרא לך עיר
הצדק גו'“.

(9) ריש פרשתנו.

(10) וראה רמב"ם ריש הל' סנהדרין: שופטים —

אלו הדיינים הקבועין בבית דין ובעלי דינים באים
לפניהם, שוטרים — אלו בעלי מקל ורצועה כו',
וברש"י סנהדרין טו, ב (ד"ה שוטרים): הובטין ב'
מקלות ע"פ השופטים לכל מי שאינו שומע.

(11) ראה סהמ"צ להרמב"ם מ"ע קעו (ועד"ז ב'
חינוך מצוה הצא): למנות שופטים ושוטרים שיבדוקו
לעשות מצוות התורה וחזירי את הנזסים מדרך

ד. ויש לומר אַז דאָס איז מרומז אויך אין שם הפרשה „שופטים“ (אַז דעם וואָרט „שופטים“) כידוע¹⁹ אַז דער שם פון אַ זאָך גיט אַרויס דער תוכן פון דער גאַנצער זאָך, ועד²⁰ בנוגע צו די שמות פרשיות התורה ווי זיי ווערן אַנגערופן ע"פ מנהג ישראל, און זיינען בתכלית הדיוק²¹ –

ולכאורה: ווי שטימט דער שם הפרשה („שופטים“) מיט דער מצוה וואָס תוכנה איז לכאורה „שופטים ושופטים תתן לך בכל שעריך“, ביז אַז עס שטייט אין מדרש²² „אם אין שופט אין שופט, כיצד, כיון שנתחייב אדם בב"ד לחבירו אם אין שופט שיציא ממנו כיון שפורש מן הדיין אין ספק ביד הדיין לעשות לו כלום אא"כ מוסר ביד השופט“?

איז דער ביאור אין דעם²³: דער ענין פון שופטים איז נאָר אַ סייע צו די שופטים, אַז אויב דער שופט קען ניט דורכפירן זיין משפט בפועל, דאַרף מען אַנקומען צו שופטים, „בעלי מקל ורצו עה"פּי, וועלכע וועלן מכריח זיין דעם בעל דין „שיקבל עליו את דין השופט“. און דעריבער ווערט די פרשה אַנגערופן נאָר בשם „שופטים“, און דער מינוי השופט-רים ווערט ניט גערעכנט אַלס אַ מצוה

העם אַז זיי זאָלן מקבל זיין דעם דין ומשפט.

עפ"ז איז פאַרשטאַנדיק פאַרוואָס אין דעם יעדו הנאולה שטייט נאָר „ראשיבה שופטיך“ און ניט „שופטים“ – ווייל לעתיד לבוא ווערען נתבטל מציאות הרע²⁴ און דער יצר הרע²⁵, וועט מען ניט דאַרפן אַנקומען צו שופטים²⁶ וואָס זאָלן מכריח זיין די אנשי העם צו פאָלגן די הוראות השופטים, וואָרום אַלע מענטשן וועלן פון זיך אַליין מקיים זיין די הוראות²⁷. מ'וועט דאַרפן נאָר האָבן „שופטים“, וועלכע זאָלן פסקנען דינים און לערנען תורה און אַנווייזן די הוראות התורה והמצוות צו אידן²⁸ („ילכו מחיל אל חיל“²⁹ אין קדושה גופא³⁰).

האמת אלי' על כרחם כו' וימנעו מדברים המגונים ויקיימו הגדרים על העובר עד שלא יהיו מצוות התורה ומניעותי צריכות לאמנת כל איש ואיש.

(12) כמש"כ. ואת רוח הטומאה אעביר מן הארץ" (זכרי' יג, ב).

(13) ראה סיכה גב, א.

(14) ראה אזהרה פרשתנו ע' תתכא: ועפ"ז יובן ענין ישופטים... והיינו להכות גה"ב שבשם ע"ד לעולם יריגו (ברכות ה, רע"א).

(15) ולהעיר מפ"י הרד"ק עה"פ ואשיבה שופטיך כבראשונה: זה יהי' בימות המשיח שיכלו הרשעים כולם ושארית ישראל לא יעשו עילה ולא ידברו כזב (צפני' ג, יג).

(16) ראה רמב"ם ריש הל' ממרים: ב"ד הגדול שבירושלים [העיקר והיסוד של כל השופטים ש„בכל שעריך“] הם עיקר תורה שבעל פה והם עמדי ההוראה ומהן הק ומשפט יוצא לכל ישראל. וראה לקושי תכ"ט ע' 97.

(17) לשון הכתוב – תהלים פד, ת.

(18) ראה תניא אגדה סו"ס כו (קמ"א, א).

(19) ראה תניא שעהוה"א פ"א. וראה בארוכה

תשובות וביאורים" (קהית תשל"ד) ס"א. לקושי ח"ו ס"ע 35 ואילך ובהערות שם. וש"נ.

(20) ראה בארוכה לקושי ח"ה ע' 57 ואילך. ועוד.

(21) נתחומא פרשתנו ב (ובתנחומא באבער ג).

וראה גם ספרי ריש פרשתנו (עה"פ בכל שעריך). וראה ביאור הרי"פ פערלא לטהמ"צ לרס"ג פרשיות פרשה א' בסופה.

(22) ראה לקושי שופטים תשמ"ח ס"ו.

(*) אגרות קודש כ"ק אדמו"ר שליט"א זצ"ל ס"ע רפח ואילך. המול.

(*) ראה פרשתנו י"ז, ח (ובפרש"י ד"ה דברי ריבוח). ולהעיר גם מספרי ריש פרשתנו (עה"פ בכל שעריך). רמב"ם הל' סנהדרין פ"א הל' ג. ועוד.

אנקומען צו שוטרס — איז דערפון וואָס דעמולט וועט זיין „שופטיד“ איז אויך „יועציד“:

דער חילוק בפשטות צווישן אַ שופט און אַ יועץ איז: אַ שופט איז נישט בערך צו דעם נשפט, ער שטייט אָן אַז ערך העכער פאַר אים — הן מצד זיין ידיעה והבנה אין די דינים ומשפטים, און הן מצד דעם ביטול וואָס דער נשפט דארף האָבן צום שופט בכדי צו מקבל זיין את הדין (אפילו אריב ס'איז נישט כרצונו של הנשפט); דער שופט פסקינט דעם דין ומשפט בדרך ציווי וגזירה (— מלמעלה למטה), און דער נשפט מוז עס מקבל זיין בקבלת עיל (צי ער פארשטייט עס יא אָדער ניט).

משא"כ אַ יועץ איז כשמו — ער גיט אַז עצה טובה, בלשון חז"ל: — „עצה טובה קמ"ל“. וואָס דאָס באַווייזט אַז דער יועץ (אַלס יועץ) שטייט בערך צו דעם שומע ומקבל העצה, און דעריבער רעדט דער יועץ צו אים (ניט מלמעלה למטה בדרך ציווי וגזירה, נאָר זוי אַ גוטער פריינט וואָס רעדט מיט אים שוה בשוה אין גיט אים אַן עצה טובה ווי ער זאָל זיך אויפֿ-פירן, אַז עצה וואָס ער (דער שומע) פאַר-שטייט און עס לייגט זיך ביי אים אָפֿ און ער פילט אַז דאָס איז פאַר אים (דעם שומע) אַ גוטע זאַך, אריב ניט — איז דאָס ניט קיין עצה טובה, נאָר אַ חוקה וגזירה.

עד"ז איז אויך פאַרשטאַנדיק דער אונטערשייד צווישן „שופטיד“ און „יועציד“ אין דעם לשון היעוד בקשר מיט אַ משפט ועצה אין עניני תורה ומצוות.

ויש בזה מה שאין בזה: די מעלה פון אַ יועץ איז, אַז דאָס דערנעמט מערער דעם

בפ"ע (אין מנין המצוות), נאָר ער איז נכלל אין מצות מינוי השופטים — ווייל שוטרס איז אַ פרט אין דעם ענין פון „שופטים“ (בכדי דורכצופירען דעם קיום המשפט (בפועל) שע"י השופטים), אָבער דאָס איז נישט קיין ענין הכרחי צום ענין המשפט, וועלכער קען דורכגעפירט ווערן בפועל אויך אַן שוטרס, ווען דער מצב זומן איז כתיקונו, אַז מ'דארף דערצו ניט אַנקומען (ווי דאָס וועט זיין לעיל), כנ"ל.

און דאָס וואָס דער ציווי בתורה איז כולל אויך „שוטרס“, איז דאָס ווייל ס'איז אַ ציווי לדורות וואָס רעדט וועגן כל הזמנים וכל המצבים, במילא דארף מען האָבן אַ ציווי אויף שוטרס, אין אַ מצב וואָס פאָדערט אַז מ'זאָל מקבל זיין דעם דין בדרך כפי"ז [און דערפאַר שטייט אויך אין מדרש „אם איז שוטר אין שופט“, ניט לדינא, בלויז לתועלת קיום הדבר, ווען ס'קען זיין אַז אַן שוטרס וועט דער משפט ניט אריסגעפירט ווערן].

ה. עפ"ז וועט מען פאַרשטיין דעם טעם פאַרוואָס אין דעם יעוד קומט צו „יועציד“ (נוסף צו „שופטיד“), וואָרוב די שלימות הכח אויף דעם אַז אין דער גאולה זאָלן אידן זיין בשלימות און מקיים זיין די הוראות השופטים ניט דאַרפנדיק

23) אלא דיש לומר, דכיון שכל עניני התורה הם נצחיים — גם לעיל יהי הענין דשופטים ושטרס תחו לך בכל שערך, אלא שאז יהו שטרס אך ורק למעלותא — להכריז ולהודיע ע"ד מציאותו של השופט. אי בכדי לטייב לבניי בקיוב עניני ביד (לדוגמא: ליישר הדרך עבור עדי ראה כקידוש הלבנה בכדי שיוכלו להגיע לביד בנקל ובוררות (ע"ד תוספתא שקלים פ"א), ראה גם סה"ש תשמ"ט ח"ב ע' 663.

אמנם, מכיון שפשטות וטיקא הירוש דשוט-רים' הוא, בעלי מקל ורצועה כו"ו, לא נזכר זה בדבור כיעוד הגאולה.

24) הפשט שההבטה בהגאלה הוא, שיועץ „יועציד“ עצה טובה דוקא.

25) עירובין לט, א. ושי"ג.

השם) - גיבן א סיוע מלמעלה²⁸ שלא בערך האדם, און "יועציר" - זיינען אים מסייע באופן של התלבשות פנימית, באופן אז ער פילט אז דאס איז זיינע א טובה.

ו. עפ"י וועט מען פארשטיין דעם חילוק וואס בא "שופטיך" שטייט "כברא- שונה" און בא "יועציר" - "כבתחלה"²⁹:

דער אונטערשייד צווישן "ראשונה" און "תחלה" איז: "ראשון דמעיקרא משמע"³⁰, ד.ה. אז דאס איז (אדער קען זיין) קודם התחלת הענין³¹. משא"כ "תחלה" באווייזט אויף התחלת הענין בפועל.

ויש לומר אז דאס איז דער חילוק צווישן "שופטיך כבראשונה" און "יועציר כבתחלה" (אז אויך ווי די שופטים ויועצים זיינען געווען אמאל³², איז דא חילוק עיקרי ביניהם המודגש אין דעם שינוי הלשון "כבראשונה" און "כבתחלה"): ווי- באַלד אז אין דער פעולה פון א שופט איז בהדגשה (בעיקר) מציאות השופט, און דאס קומט בדרך ציווי מלמעלה, ניט

שומע העצה, דאס נעמט אים דורך ב- פנימיות מציאותו, וואָרום עס לייגט זיך ביי אים אָפּ אַז דאָס איז אַן עצה טובה פאַר אים; די מעלה אין א שופט איז, אַן קומענדיק אַלס אַ הוראה וציווי פון א שופט וואָס איז שלא בערך העכער פאַר דעם נשפט, גיט עס דעם שופט, וואָס האָט דעם כת התורה צו פסקנען דינים, שלא בערך אַ גרעסערען נתינת כח (לגבי א יועץ שבערכו), און אויך - אַז דאָס קומט בדרך ציווי מלמעלה, וואָס איז מכריח דעם אדם ער זאָל מקיים זיין די הוראה (משא"כ אַן עצה האָט ער די ברירה מקיים זיין אָדער ניט).

ובסגנון אחר: ביי א שופט איז בהד- גשה (בעיקר) מציאות השופט, און ביי א יועץ איז בהדגשה (בעיקר) די מציאות פון דעם מקבל העצה.

וע"ד ווי די צוויי ענינים וואָס דאַרפן זיין בכללות עבודת האדם³³: די עבודה פון דעם אדם בכח עצמו - אתערותא דלתתא, און דער סיוע מלמעלה - אתערותא דלעילא. ועד"ז בפרטיות יותר זיינען דאָ ביידע ענינים אין דעם סיוע מלמעלה עצמו³⁴: אַ סיוע ונתינת כח וואָס איז בערך צו דעם אדם ומתלבש בו באופן פנימי: און אַ סיוע ונתינת כח וואָס קומט פון אַ דרגא שלא בערך אליו. ועד"ז י"ל זיינען דאָ ביידע ענינים אין דעם סיוע לעבודה וואָס קומט פון אידן עצמם: "שופטיך" - וואָס ענינם איז תורה (דבר

28 ראה סדיה שופטים העוזיר (המשך העריב ח"ב ע' א'קיד).

29 להעיר מהפירושים עה"פ - בא"א.

30 פסחים ה, א. וראה גם פריש"י בא יב, טו (ד"ה אך).

31 וגם לפי הפירוש הפשוט בראשון, שהוא הראשון של הבא לאחר זה (ויש שני לו), הרי הוא מובד ומרומם מהם. משא"כ "תחלה" - התחלת הענין - מורה על קירוב להבא לאחריו זה. ע"ז המבואר בהחילוק בין הלשון "ראש השנה" ותחלת השנה, שהראש הוא למעלה ומרומם ונלכו כולל כל אברי הגוף, משא"כ תחלה אפשר להיות רק התחלת הענין.

32 ראה יליש עה"פ ישעי' שם (רמז שצא): ואשיבה שופטיך זה משה ואהרן ויועציר זה דוד ושלמה (העוקף בבאיור הגר"א עה"פ).

26 ראה גם שיחת ש"פ עקב שנה זו סי"ב.

27 להעיר מהמבואר (לקרות "שה"ש כג, ד. ובכ"מ) ע"ד החילוק בין אתעדליע הבאה ע"י אתעדלית (שהיא מבחי' פנימיות האור) לאתעדליע הבאה מצד עצמה (שנמשכת מבחי' נעלית יותר, מבחי' כוח שאין אתעדלית מגעת שם). - אלא דשם כאי דוקא באתעדליע הבאה ע"י ולאחרי עבודת האדם בבחי' אתעדלית.

בפרשתנו — „שופטים גו' תתן לך בכל שערך“:

אָ שער (העיר) איז אַ פתיחה והתחלה צו אַריינגיין אין דער שטאַט. אין די כוונה אין, אָ דער מינוי השופטים (והשוטרים — אין דעם זמן ווען מ'דאַרף דערצו אַנקור מען) זאָל זיין אין אַן אופן פון „תתן לך בכל שערך“ לשון נוכח, אָ די (הוראות ופסקי דינים פון די) שופטים — וואָס זיינען מצ"ע באופן של הבדלה, און מצעמט זיי אָן בדרך ציווי וקבלת עול — זאָלן באַ אידן אַנגענומען ווערן און אַראַפקומען „לך“ (ויתרה מזה) בכל שערך, אין אַ פנימיות, אָזוי אָ דאָס ווערט אַ התחלה און „שער“ — „שערך“.

ויומתק לויט דעם פירוש בזה"י אין עבודת ה', אָ „שערך“ גייט (אויך) אויף די שער (אבר) האדם (זיינע עינים, אזנים, אף ופה, כדלקמן סי"ב) וואָס זיינען אַ „שער“ ופתיחה צווישן אים מיט אַלץ וואָס אַרוב אים, און „בכל שערך“ דאַרף זיין „שופטים תתן לך“ — אַז אַלע זיינע אברים וכחות זאָלן אַנגעפירט ווערן דורך די „שופטים“ אין זיין נפש, די מוחין פון זיין נפש האלקית (שופטים)³³, מיט וועלכע ער לערנט תורה. ד.ה. אָ זיין לימוד התורה והוראת התורה (שופטים) זאָלן אנפירן און אַראַפקומען און נתלבש ווערן — ובאופן פון „תתן“ ד"כל הנותן בעין יפה הוא נותן"³⁴ — „בכל שערך“, אין אַלע זיינע אברים און כחות פנימיים, באופן אָ דאָס נעמט אים אינגאנצן דורך — „שערך“, זיין שער והתחלה. וואָס דאָס

רעכענענדיק זיך (אָזוי עיקר'דיג) מיט הכשרת כלי המקבל — דעריבער איז דאָ אַ הפסק (באיכות, און במילא אויך בזמן) צווישן דברי השופט און קיומם ופעולתם בפועל, וואָרוב לאחרי פס"ד השופט דאַרף זיך ערשט אָנהויבן אַ דבר חדש — קבלת הדין וקיומו דורך דעם בעל דין. און דערפאַר שטייט דערביי דער לשון „שופטיך כבראשונה“ — אָ די שופטים וואָס „אשיבה“ זיינען „כבראשונה“, ב' דרגת „ראשונה“, לפני התחלת הענין.

משא"כ אין דער פעולה פון אַ יועץ, וואו ס'איז בהדגשה (בעיקר) מציאות המקבל, איז דער שומע העצה דערצו אַ כלי מוכשר, און די עצה ווערט געזאָגט אַקטיוו אין זינען אָ זי זאָל נתקבל ווערן באם שימע, ד.ה. אָ דער עצם ענין פון (געבן) אָ עצה באַווייזט אָ ס'איז שוין דאָ התחלת הענין, וואָרוב דער שומע איז שוין דערצו מוכן, די עצה איז נאָר אויף מנלה זיין דאָס אין אים אין אים באַווייזן ווי דאָס איז זיין (עצה) טובה, און אויך אין זמן — אָ תיכף צי אמירת העצה האָט מען די התחלה פון קיום העצה. און דעריבער שטייט „יועצריך כבתחלה“, אָ די „יועצריך“ וואָס וועלן אומגעקערט ווערן בימות המשיח זיינען „כבתחלה“, בדרגת „תחלה“, זיי זיינען פאַרבונדן מיט תחלת קיום העצות בפועל.

עפ"ז איז אויך מובן דער לשון „יועצריך“ לשון נוכח, דיינע יועצים — ווייל אין אַן עצה איז בהדגשה אָ דאָס איז דיינע אַ זאָך; אין די כוונה בזה איז, אָ דורך „יועצריך“ זאָלן אויך די „שופטים“ ווערן — „שופטיך“ לשון נוכח, אָ די הוראות השופטים (וועלכע זיינען מצ"ע שלא בערך פון דעם נשפט) זאָלן ביי אים נתקבל ווערן באופן פנימי, אָזוי ווי קבלת העצות.

ויש לקשר זה דערמיט וואָס עס שטייט

33 ולכן נאמר, שופטים ושוטרים" בלשון סתם.
 34 ש"ך עה"ת ריש פרשתנו. וראה בארוכה אה"ת פרשתנו ע' תתכ"ב. ועוד.
 35 ראה תנאי פ"ג.
 36 ראה ב"ב נג, א, סה, א, עא, ס"א. רמב"ם הל' מכירה פכ"ה ה"ד. הל' זכיה ומתנה פ"א הכ"ב.

"יועציר". ובמילא בלייבט נאך א נתינת מקום ואפשריות (בכחות הפנימיים שלו) אויף אן ענין הפכי: דורך "יועציר" אליין, וואס איז אן עצה טובה צו דעם שומע ומקבל, פעלט דער כח התורה וסיוע שלא בערך וואס קומט דורך פס"ד השופט (כנ"ל), ד.ה. אין דעם גילוי אלקות שבזה. דוקא דורך ביידע ענינים — "שופטיך" און "יועציר" — ווערט אויפגעטאן אז דער אדם עצמו (כאופן של התלבשות ב- פנימיות מציאותו שנתקבל אצלו ע"י "יועציר") פירט זיך לויט די הוראות ה' תורה (ע"י "שופטיך"), וואס דעמולט איז מער ניטא קיין מקום ואפשריות אז דער אדם זאל דארפן אַנקומען צו כפי" (ע"י שוטרים) אויף מקיים זיין די הוראות השופטים.

ח. מהאי טעמא גופא וואס עס דארף זיין "יועציר כבתחלה" בכדי אריינצורברענגען בא דעם שומע העצה א פנימיות'דיקן פארשטאנד און געפיל אין תומ"צ און אידישקייט, באופן אז דאס ווערט זיין "תחלה" און "שער" (און ניט עס בלייבט ווי א דבר חדש וואס איז שלא בערכו) — איז מובן, אז דאס דארף קומען דורך דער עבודה פון א אידן נאך פאר דער גאולה, אן עבודה לפי ערכו, צעד אחר צעד ודרגא אחר דרגא, בכדי אים צוגרייטן און אים מאכן פאר א כלי מוכשר אויף צו מקבל זיין די גילויים פון ימות המשיח, כולל — "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציר כבתחלה".

ונוסף לזה: ע"פ הידוע אז די תכלית השלימות פון ימות המשיח איז "תלוי במעשינו ועבודתינו כל זמן משך הגלות, כי הגורם שכר המצוה היא המצוה בעצמה כו"³⁹. און אלע המשכות מלמעלה קומען

(39) תביא רפ"ז.

ווערט אויפגעטאן דורך "יועציר", וואס זיינען "בתחלה", כנ"ל.

ז. עפ"ז וועט מען פארשטיין דעם טעם פארוואס לאחרי ביאת המשיח וועט מען ניט דארפן אַנקומען צו "שוטרים", דער-פאר וואס דעמולט וועלן זיין "שופטיך" און "יועציר" בשלימות — סיי די משפטים און הוראות התורה וואס קומען דורך "שופטיך" צוזאמען מיט דער נתינת כח נעלה שבזה, און סיי די עצות טובות וואס קומען דורך "יועציר", וואס ברענגען דאס אריין אין א פנימיות אין דעם מענטשן, וואס דוקא דורך ביידע ענינים ווערט א איד אינגאנצן דורכגענומען מיט תורה ו מצוות און ג-טלעכקייט⁴⁰, אזוי אז ער דארף מער ניט אַנקומען צו שוטרים (כפי' והכרח) צו מקיים זיין דבר ה'.

דורך "שופטיך" אליין, די הוראות התורה וואס א איד נעמט אז בקבלת עול בדרך ציווי וגזירה — פעלט די עבודה פנימית, וואס נעמט דורך זיין פארשטאנד און זיינע געפילן, וואס קומט דורך

(37) והטעם שלא נאמר "יועציר" בפרשתנו — כי בלשון התורה נאמר הכל בכללות, ובכללות הציווי הוא "שופטים גוי תתן לה ככל שערך" (וזה כולל ברמז גם הפרט ד"יועציר", שהעבודה צ"ל בפנימיות), ובהיותו ציווי לדורות ה"ז כולל כל המצבים, גם כשזוקקים לשוטרים (כנ"ל ס"ג); משאיכ ביעוד הגאולה, עיקר החידוש ד"ואשיבה שופטיך גוי" נעשה ע"י "שופטיך" ו"יועציר", כדי לקמן בפנים.

(38) ע"ד הידוע (ראה תניא פל"ו — מו, א) שלעיל תתמלא שלימות הכוונה ד"דירה לו יתברך בתחתונים" (ראה תנחומא נשא טו, שם בחוקות ג. במדבר פ"ג, ו) — ששני ענינים בזה: השלימות בגילוי אלקות, דירה לו יתברך, לוי' לעצמותו (המשך תרס"ז ט"ע ג. ובכ"מ — נסמנו בכה"מ מלוטת ח"ב ע' רמא הערה 32); וגם, שהדירה לו ית' תהי' בתחתונים, בגדרי התחתונים.

השופט אשר יהי' בימים ההם" ודרשת והגידו לך את דבר המשפט, ועשית על פי הדבר אשר יגידו לך", ביז אז דער "שופט אשר יהי' בימים ההם" בכל דור איז "כשמואל בדורו כו' (ביז) כמשה בדורו".

ושלימות ענין השופט והחכם איז ווען דערצו איז "נהגינו ממנו עצה ותושי"א", אדער אז נוסף צו דעם שופט ורב מורה הוראה בדורו האט ער אייך (באזינדערע) "יועציד" ("עשה לך רב" וכו' ב), וועלכע גיבן אים עצות איז יראת שמים ועבודת ה'.

און דורך אויספאלגן "שופטיך" — זיין רב מורה הוראה, וואָס גיבן די פסקי דינים והוראות התורה, און "יועציד" — טוט מען אויף און מ'ווערט אַ כלי פנימי (דורך יועציד) אויף אויפצונעמען דעם "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציד (לשון נוכח — יועץ שלך) כבתחלה", אויך די ענינים שלא בערך (שופט) כנ"ל.

ט. אַ דוגמא להנ"ל האָט מען פון דעם חילוק צווישן דברי תורה און דברי נבואה⁴⁶ (וואָס וועגן ביידע רעדט זיך אין פ' שופטים⁴⁷):

46. אין לך אלא שופט שבימך" — פרש"י עה"פ, מ"ה כה, רע"ב. וראה גם ספרי עה"פ.

47. ר"ה שם. פרש"י פרשתנו יט, יז (דיה אשר). טור ח"מ סכ"ה (ישם הובא רק שיפתח בדורו כשמואל בדורו). וראה של"ה פרשתנו. ואיתא בראשונים (רא"ש סנהדרין ספ"ג. ב"ק ק"ב. ב. מרכ"ש שם). ועוד. וראה אנציקלופדיה תלמודית ערך ב"ד הגדול ע' כפ. וש"ג) — שבזמן הזה שאין לנו ב"ד הגדול, כל ב"ד חשוב שבדור נקרא ב"ד הגדול, וברמב"ם ריש ה' ממרים (בנוגע לב"ד הגדול): כל מי שמאמין במשה רבינו ובתורתו חייב לסמוך מעשה הדת עליהם ולהשען עליהם.

48. אבות פ"א מ"א (הפרק דשבת זקן).

49. שם פ"א מ"ז. שם מט"ז.

50. בהבא להלן. ראה בארובה לקי"ש ח"ט ע' 142 ואילך. ספר השיחות תשמ"ח ח"א ע' 211 ואילך.

51. יו"ט ואילך. יו"ט ואילך.

אין אַן אופן פון מדה כנגד מדה⁴⁸, אַז די עבודה פון א אידן דאַרף זיין מעין די המשכה וואָס ער איז ממשיך דורך דער עבודה⁴⁹ (וואָס דורך דעם ווערט ער אַ כלי פנימי צו דער המשכה) — איז פאַר-שטאַנדיק בנדו"ד, אַז בכדי ציקומען און מקבל זיין דעם מצב פון "ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציד כבתחלה" בימות המשיח, דאַרף ביי א אידן זיין מעין זה איז זיין עבודה איצטער — אַז אידישקייט און תומ"צ זאָל ביי אים זיין אין ביידע און פנים: בדרך "שופטיך" — קבלת עול ב' קיום הוראות התורה, און בדרך "יועציד" — אַז די הוראות התורה זאָלן ביי אים נתקבל ווערן בפנימיות אַזוי ווי אַן עצה טובה.

וואָס דאָס ווערט אויפגעטאָן דורך דעם וואָס אידן בכל דור ודור פאלגן די "שופטים" און "יועצים" פון זייער דור — כמבואר בפוסקים⁵⁰, אַז "שופטים ושופ"רים תתן לך בכל שערך" איז אַ ציווי עיקרי ויסודי⁵¹ בכל המקומות, אויך בחוץ לארץ, און בכל הזמנים, אויך בזמן הזה (בתור שליחותם של ב"ד הראשונים⁵²), און ווי עס שטייט בפרשתנו⁵³ — "ובאת גו' אל

40. ראה סוטה ת, ב. ס. ב. וש"ג. חוספתא סוטה רפ"ד. מדרש לכת טוב שמות ג, ו. ועוד.
41. ראה בארובה שה"מ מלוטס ח"ג ע' מזח. וש"ג.
42. רמב"ם הל' סנהדרין פ"א ה"א"ב, ע"פ סנהדרין נה, ב. מכות ז, א. וראה אנציקלופדיה תלמודית ערך בית דין בתחלתו (ע' קנ). וש"ג.
43. ראה חינוך מצוה תצא: המצוה הזאת עמוד חזל בקיום הדת.
44. גיטין פה, ב ובתודה במילתא. ב"ק פד, ב. טור ח"מ סימן א. וראה רמב"ם הל' סנהדרין פ"ה הי"ח (בנוגע לחוץ לארץ). וראה אנציקלופדיה תלמודית שם ע' קנא. ע' קסא ואילך. וש"ג.
45. ת, ס"ד.

ומשמיע לעם כו' והוא מגזירת ניב שפתיים⁶² כו"⁶³, ניט ווי תורה וואָס קען (מצד ענינה) בלייבן במחשבה: און אויך דער תוכן פון נבואה האָט אַ שייכות צו עולם, „אין“⁶⁴ הנביא עומד אלא להודיענו דברים העתידיים להיות בעולם כו"⁶⁵.

ויש לומר לכאורה, אַז תורה און נבואה איז בכללות ע"ד דער חילוק צווישן „שופטיך“ און „יועציד“: א שופט איז ענינו – לפסוק דיני התורה, וואָס דאָס קומט בדרך ציווי וגזירה. א יועץ גיט אַן עצה וואָס איז „אָנגעטאָן“ איז די לבישים פון דעם שומע העצה, איז זיין הבנה והשגה – ע"ד ווי ענין הנבואה⁶⁶ (וואָס איז פאַר-בונדן⁶⁷ מיט כליות יועצות⁶⁸, בחי' נצה והודו⁶⁹), וואָס דער נביא (וועלכער איז ניט קיין שופט⁷⁰) גיט אַן עצה בנוגע צו הנהגה בעניני העולם („דברים העתידיים להיות בעולם“), „כגון, לכו למקום פלוני או אל תלכו עשו מלחמה היום או אל תעשו כו"⁷¹.

וכשם ווי ס'איז דאָ דער ציווי צו פאָלגן די „שופטיך“ בכל הזמנים, ווי עס

תורה איז למעלה מעולם (קדמה ל-עולם⁵²), תורה איז חכמתו ורצונו של הקב"ה⁵³, וואָס איז העכער פון אַ שייכות צו גדרי העולם, כשם ווי לית מחשבה תפיסא ביי כלל⁵⁴ [און הגם אַז תורה „ירדה ונסעה כו"⁵³ און קומט אַראָפּ בהתלבשות בהבנה והשגה למטה, ביי אַז „נקראת על שמו“⁵⁵, בלייבט זי אַבער בעצם מהותה – עצם התורה – למעלה מהבנה והשגה] און דערפאַר איז אויך דער אופן פון פעולת התורה בעולם – בעיקר בדרך ציווי ופס"ד מלמעלה.

משא"כ נבואה – כאָטש זי איז דבר הוי', איז זי אַ התגלות אלקות צו נבראים, „גילה סודו אל עבדיו הנביאים“⁵⁶, אין זייער גדר⁵⁷ (אויב עס זיינען פאַראַן די תנאים פון חכם גבור כו"⁵⁸), אַז דאָס ווערט אויפגענומען בדעתו ושכלו של הנביא, אַזוי אַז ער ווערט דערמיט נתאחד⁵⁹ – „מתלבשת בשכלם והשגתם במראה ה' נבואה וגם במחשבתם ודיבורם כמ"ש⁶⁰ „רוח ה' דיבר בי ומלתו על לשונם“⁶¹, וענין הנבואה דאָרף אַרויסקומען בגלוי דוקא בדיבור, „כל לשון נבואה אדם המכריז

(62) ישע' 11, יט.

(63) פרש"י וארא' ז. א.

(64) רמב"ם שם פ"י ה"ג.

(65) כולל גם „לצוית על דברי התורה ולהזהיר העם שלא יעברו עליה“ (שם פ"ט ה"ב) ואפילו בנוגע לנביא עצמו, „להרחיב לבו ולהוכיח דעתו כו" (שם ספ"ו) – תכלית ומטרה השייכת להעולם ודהאדם כו'.

(66) ראה אהר"ת נ"ך ע' שסח, מוז"ג קצג, ב.

(67) שער הנבואה האהר"ל, הובא בשעוהויה"א פ"ה (פ, א).

(68) ברכות סא. ספ"א. ושי"ג.

(69) ראה ספר הליקוטין דא"ה – צ"צ ערך עצה ע' שנה. ושי"ג.

(70) ראה הקדמת הרמב"ם לפירוש המשניות ד"ה והחלק השני כסופו.

(71) רמב"ם שם פ"ט ה"ב.

(52) ראה שבת פח, ב. פסחים נד, א (ושי"ג). מדרש תהלים צ, ד. ב"ר פ"י, ב. תנחומא וישב ד. ושי"ג. זחיב מט, א. וראה סה"מ תשי"ח כ"ע 272.

(53) תניא פ"ד.

(54) תכריז בהקדמה (ז, א).

(55) ראה קידושין לב, רע"ב (ובפרש"י). ע"ז יט, א.

(56) עמוס ג, ז.

(57) ראה שער רה"ק ושער היחודים (להארי"ל) בתחלתם.

(58) רמב"ם הל' יסודי התורה רפ"ו.

(59) ראה בארוכה לקו"ש חכ"ג ע' 86 ואילך.

(60) שמואל"ב כג, ב.

(61) שעוהויה"א ספ"ב. ולהעיר מזה"ח בא קמ, ב ואילך.

און נאכמער: דער רמב"ם שרייבט אין אגרת תימנ"ס, אז בשנה מסוימת (ווי ער רעכנט דאָרט אויס), תחזור הנבואה לישראל, וואס ספך שחזרת הנבואה היא הקדמת משיח (שנאמר) ונבאו בניכם ובנותיכם וגו'".

ויש לומר אז דער ביאור בזה איז מובן ע"פ המדובר לעיל בענין „יועצין כב" תחלה, אז בכדי מזאָל קענען אויפנעמען די גילויים פון ימות המשיח, דאָרף זיין אַ הוחלה בזה אין דער עבודה איצטער – בזמן הזה – בבחי' „יועצין" (ע"ד הנבואה), אַ המשכה (עצה) וואָס ווערט נתקבל באַ דעם אדם (אָזוי אַז ער האָט דערצו אַ שייכות שוין „בתחלה"), וואָס דאָס ער מעגלעכט אים צו אויפנעמען באופן פנימי דעם גילוי אלקות בימות המשיח, סיי פון „שופטיד" און סיי פון „יועצין", כנ"ל.

און דעריבער איז אַ הלכה לדורות – אויך בזמן הגלות – אַז „מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם", אַז ס'איז אַלעמאָל (בכל הדורות) שייך דער ענין פון גילוי הנבואה למטה, ביז אַ דרגא פון נבואה וואָס איז מעין פון נבואת משה, „נביאי" אַקים להם מקרב אחיהם כמון" – שלימות ענין הנבואה, ווי דער רמב"ם איז מבאר באַרוכה"א.

ועפ"ז יש לומר דעם טעם פאָרוואָס דער רמב"ם איז מאַרקיִד בניגע צו אופן

שטייט אין פרשתנו: „ובאת גוי אל השופט אשר יהי בימים ההם" (כנ"ל ס"ז), אָזוי איז אויך בנוגע צו נביאים – ווי עס שטייט שפעטער אין דער פרשה"א: „נביא מקרבך מאחריך כמוני יקים לך ה' אלקיך אליי תשמעו", און ווי דער רמב"ם איז מאַרקיִד אין ספר המדע"ס, אַז „מיסודי הדת לידע שהאל מנבא את בני האדם", און וועגן דער מצוה צו פאלגן דעם נביא, כמבאר שם"א די פרטי הדינים בזה.

וויבאָלד אַז דער רמב"ם ברענגט דאָס אין ספר „הלכות הלכות" (און מיט אַן אריכות גדולה), און מיט דער הקדמה אַז דאָס איז „מיסודי הדת" – איז פאָרשטאַנ־דיק, אַז דאָס איז אַ הלכה וואָס איז נוגע צו אידן בכל הדורות. והגם אַז אמרו חז"ל"א: „משמתו נביאים האחרונים חגי וזכרי' ומלאכי נסתלקה רוח הקודש מישאל" – האָט מען אַמאָל גערעדט" דעם פשט אין דעם אַז דאָס איז ניט בטל געווען לגמרי (נאר „נסתלקה", אָבער ניט „בטלה" אָדער „פסקה"?) וכדמוכח דערפון וואָס אויך דערנאָך געפינט מען השראת רוח הקודש באַ כמה וכמה" (וכמובן אויך דערפון וואָס בספרו הלכות – צווישן די אלע תנאים בנוגע לנבואה – ברענגט ניט דער רמב"ם קיינע תנאים בנוגע צו זמן הנבואה, משמתו נביאים האחרונים"א).

72 יח, טו.

73 פרק ז"א.

74 הקדמת הרמב"ם לספר היד.

75 יומא ט, ב. סוטה מה, ב. יוספאטא שם פ"ג,

ד. סנהדרין יא, א.

76 לקריש חיי"ד ע' 72 ואילך.

77 כהלשון בגמ' סוטה שם בנוגע לכמה

דברים שבטלו.

78 וראה פרקי גילויים להר"ר מרגלית בפתח

החו לשו"ת מן השמים. וש"ס. וראה גם לקי"ש שם ע'

73.

79 ראה לקי"ש שם ובהערה 25.

80 פרק ג.

81 יואל ג, א.

82 פרשתנו יח, יח.

83 דאף שנאמר „ולא קם נביא עוד בישראל

כמשה" (ברכה לד, י. וראה רמב"ם שם פ"ז ה"א),

הרי מפרש תומאי שוהו בענין „אשר ידעי ה' פנים

אל פנים". וכמובן מההכנסה בפרשתנו „נביא

מקרבך מאחריך כמוני גוי", „נביא אקים להם מקרב

אחיהם כמון" (כבפנים). ראה גם לקי"ש ח"א ע' 59.

84 שם.

ראשון (משה) הוא גואל אחרון, און בכל דור ודור איז דאָ איינער וואָס איז ראוי לזה — דעריבער דאַרף מען וויסן אַלס אַ הלכה אויך בזמן הזה (נאָך פאַר דער גאולה) אַז ס'איז דאָ די מציאות פון גילוי הנבואה (בא משיח עיד לפני הגאולה). אלס אַ מעין והתחלה («יועציד כבחהלה») צו שלימות גילוי הנבואה לאחרי הגאולה. דאָס הייסט, אַז דאָס איז ניט קיין חידוש וואָס וועט זיך אויפטאָן ערשט נאָך דער גאולה, נאָר די התחלה בזה ווערט שוין אויפגעטאָן פריער בבחי' «יועציד כבת חלה», דעריבער שרייבט עס דער רמב"ם איז זיין ספר הלכות (ובפרט אַז דער רמב"ם שרייבט בספרו אויך די הלכות וואָס זיינען נוגע לימות המשיח, אויך — די הקדמה לזה).

י. ע"פ הג"ל וועט מען פאַרשטיין דעם אויפטו פון די לעצטע דורות בכלל ובפרט פון דעם איצטיקן דור ובפרט אין דעם איצטיקן זמן, וואָס לויט הכרות והודעת כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו האָט מען שוין אַלץ פאַרענדיקט (כנ"ל ס"א). און לויט אַלע סימנים האָלט מען שוין אין די לעצטע רגעים פאַר דער גאולה:

פון דעם זמן ווען די תורה האָט אָנגע-זאָגט „שופטים ושופטים תתן לך בכל שערין“ ובמשך הדורות זינט דעמולט, ובפרט די (פריערדיקע) דורות אין גלות — איז וויבאַלד אַז לא זכור און די גאולה איז דעמולט ניט געקומען, איז אַ רא"י אַז מ'האָט נאָך ניט פאַרענדיקט מעשינו ועבו-דתינו און ס'איז נאָך געבליבן אַ רושם פון אַן ענין פון „חטאינו“ (וואָס „מפני חטאינו גלינו מארצנו“⁸¹) וואָס צוליב דעם העלם והסתר פון וועלט האָט מען נאָך ניט

נבואת משה, דלכאורה: מאי דהוה הוה⁸² — למאי נפק"מ בזה אין אַ ספר הלכות הלכות פאַר אידן בכל הדורות? און אויב דאָס איז נוגע צו דעם זמן לאחרי ביאת המשיח ווען „משה עמהם“⁸³, וועט מען דאָס אַליין זען, און מ'דאַרף אויך דעם ניט זאָגן אַ הלכה איצטער?

איז דער ביאור אין דעם: בכל הדורות — אויך לפני תח"מ של משה — איז נוגע די הלכה צו וויסן אַז „האלל מנבא את בני האדם“ (גילוי אלקות בגדרי הנבראים), ביז די שלימות בזה ווי ס'איז געווען באַ משה"י. און נאָכמער — בכל דור איז שייך אַז „נביא אקים להם גוי כח"ך“, ווי דער רמב"ם איז מבאר⁸⁴ אַז „כל נביא שיעמד אחר משה רבינו אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו כו' אלא מפני המצוה שצוה משה בתורה כו'“, ד.ה. אַז יעדער נביא איז אַ המשך פון נבואת משה ותורתו⁸⁵ (נאר אין דעם גילוי הנבואה זיינען פאַראַן חילוקי דרגות, ווי דער רמב"ם איז מבאר⁸⁶). ובדורנו נשיא דורנו כ"ק מו"ח אדמו"ר.

ובפרט לאחרי וואָס „תחזור הנבואה לישראל“, וואָס איז „הקדמת משיח“ (כנ"ל) — די נבואה וואָס וועט זיין באַ משיח צדקנו (וואָס „נביא" גדול הוא קרוב למשה רבינו⁸⁷), ואמרו חז"ל⁸⁸ אַז „גואל

85) ע"ד יומא ה. ב. וע"ד.

86) יומא שפ. וראה תו"ח אחד — פסחים קיד.

ב.

87) לקי"ש חכ"ג ע' 71. ע"ש.

88) שם פ"ח ה"ב.

89) שנבואת משה (שלימות הנבואה) מאמתת אמיתות התורה (ראה לקי"ש ח"ט ע' 185).

90) רמב"ם הל' תשובה פ"ט ה"ב.

91) ובתחומא (ס"פ תולדות) משמע שהוא נביא גדול ממשה — ראה לקי"ש ח"ז ע' 254. — ועצ"ע.

92) ראה שמ"ר פ"ב, ד. זח"א רנ"ג. א. שער

הפסוקים פי' ויהי. תרא ר"פ משפטים. ועוד.

93) ניסח תפלה מוסף ד"י"ט.

סיי „שופטיך” — זייענדיק נשיאינו, וואָס אַ נשיא (מלשון התגשאות) איז הע־ כער שלא בערך פון די אויף וועמען ער איז אַ נשיא (ע"ד מ"שיי „ריגבה מכל העם משכמו ומעלה”), און אויך רבותינו וואָס לערנען תורה לכל העם — ע"ד „שופטיך”: און סיי „ייעציך” — וואָס גיבן עצות ב־ עניני תורה ויראת שמים⁹⁹, ביז אויך עצות אין ענינים גשמיים (ענין הנביאים)¹⁰¹.

ובפרט דורך דעם גילוי פון תורת חסידות חב"ד, בהתלבשות אין חכמה בינה ודעת בהבנה והשגה, באופן אַז דאָס איז מובן אפילו בשכל פון נפש הבהמית — עכ"פ בבחי' „עצה טובה קמ"ל” — וואָס ווערט נתקבל בשכל ורגש האדם, וואָס דורך גילוי פנימיות התורה בחב"ד שב־ שכל („ייעציך”) — ביז באופן פון „טועמ' חיים זכו”¹⁰² (וואָס דורך טעימה איז מען טועם די עצם זאך) — ווערט אַ שער („שעריך”) והתחלה („ייעציך כבחחלה”) צו גילוי פנימיות התורה לעיל, און דורך דער טעימה והתחלה איצטער — ווערן אידן און די גאַנצע וועלט אַ כלי פנימי צו

געהאַלטן בשלימות באַ דעם מצב הזמן פון „שופטיך” און (בפרט פון) „ייעציך”, און מ'האָט געדאַרפט אַנקומען צו „שוטרים” (צו כופה זיין אַז מ'זאָל זיך פירן לויט דעם משפט השופטים).

אַבער לאחרי דעם ריבוי הכי מופלג פון „מעשינו ועבודתינו” במשך כל הדור־רות, איז מיבן אַז עס ווערט אַלץ נעענטער צו אַט דעם מצב.

ובמיוחד בדורות האחרונים, ווען ס'איז צוגעקומען דער ענין פון גילוי פנימיות התורה, אָנהויבנדיק פון „מצוה לגלות זאת החכמה” בזמן הארז"ל¹⁰³, און דערנאָך — „יפוצו מעינותיך חוצה”¹⁰⁴ דורך רבותינו נשיאינו — וואָס דורך זיי „תחזור נבואה לישראל” (בלשון הרמב"ם הנ"ל)¹⁰⁵, „גלה סודו אל עבדיו הנביאים”, זיי זיינען נביאי דורנו¹⁰⁶ ביז „נביא מקרבך גו' כמוני” (זייענדיק אַתפשוטא דמשה שבכל דרא ודרא¹⁰⁷), און זיינען „שופטיך” און „ייעציך” פון דורנו:

94 אנה"ק סכ"ו (קמב, ב).

95 ראה אנה"ק הדבעש"ט — נדפס בכתר שם טוב בתחלתו. ובכ"מ.

96 ראה לקיש ח"ב ע' 589.

97 „הבעש"ט זיל אשר כמוהו לא הי' מימות הראשונים פלאי פלאים נסים הוצאים מהטבע אשר היו נראים על ידו כאשר שמעתי מאזמרר נ"ע שהוא ותלמידו הה"מ נ"ע היו רואים מסוף העולם ועד סופו ממש בעין ראי' והיו אומרים מה שהיו רואים כאשר הי' נראה בעליל לתלמידיהם, והיינו ע"י שהי' גלוי לפניהם אור שנברא ביום ראשון שהשי"ת גזרו בתורה, הנה כל אלה המופתים האמיתיים מגלים גילוי איס ביה הבב"ג. גם זוקני נ"ע שמענו עתידות קולע אל השערה" (ספר החקירה להציצ מצות עדות ספיח"ס, סה, סע"א).

וראה שם נ, סע"א).

98 זח"ג רעג, א. תקי"ז תסי"ט (קיב, רע"א. קיד, רע"א). ובכ"ר פנ"ז, ז: „אין דור שאין בו כמשה". וראה תניא פמ"ד (סג, א). אנה"ק ביאר לסי' ז"ך בסופו (קמו, ב).

99 שמואל"א י, כג.

100 ראה אנה"ק סכ"ב (קלד, א).

101 אנה"ק שם. — יאה שכתב אדה"ז שם „זכרו ימות עולם כו' יאי' איפוא מצאתם מנהג זה כו' להיות מנהג ותיקון לשאלו בעצה גשמיית כדת מה לעשות בעניני העולם הגשמי כו' כיא לנביאים ממש אשר היו לפנים משראל כו'” — מ"מ, ידוע שלאחר זה נתקבל אצל אדה"ז — ורבותינו נשיאינו ממלאי מקומו — שאלות חסידים בענינים גשמיים (ראה אנה"ק שלו הידועה ד"ה נפש השפלה — אגרות קודש אדה"ז סס"ה (ע' קנא ואל"ך), ונונה עליהן) (ראה ס' שעורים בספר התניא לאה"ק שם (ע' 1585)).

102 שער הכוונות ענין טבילת ערב שבת. פיע"ה שער יח רפ"ג. ועוד. וראה בכ"ז לקיש חטי"ז ע' 282 ואל"ך. ח"כ ע' 173. רש"י.

פשוטו — איז פאַרשטאַנדיק, אַז ס'איז שוין געקומען די צייט פון „ואשיבה שופטיך כבראשונה ויועציק כבתחלה“ בתכלית השלימות (און מ'דאַרף ניט אַנקומען צו שוטרײַם, ווייל ס'איז שוין אַלץ מבורר), לאַחרי די טעימה והתחלה בזה דורך רבותינו נשיאנו¹⁰¹.

יא. דערפון איז פאַרשטאַנדיק דער לימוד וואָס יעדערער האָט שטייענדיק אין שבת פרשת שופטים בדורנו זה ובפרט בזמן האחרון, די לעצטע רגעים פון גלות — אַז עס דאַרף זײַן אַן עבודה בהתאם מדה כנגד מדה צו מצב הגאולה:

צו מפרסם זײַן באַ זיך און בײַ אַלע צו וועמען מ'קען דערגרייכן — אַז מ'דאַרף אויף זיך מקבל זײַן און אויף זיך אַנגעמען (מיט נאָכמער שטאַרקייט) די הוראות ועצות פון די „שופטיך“ און „יועציק“ שבדורנו — „מאן מלכי רבנן“¹⁰² בכלל, ובפרט נשיא דורנו — וועלכער קומט ב' המשך צו רבותינו נשיאנו שלפניו — דער שופט דורנו ויועץ דורנו איז נביא דורנו,

וכציווי התורה הנ"ל¹⁰³: „נביא אקים להם מקרב אחיהם כמוך ונתתי דברי בפיו ודיבר אליהם את כל אשר אצונר“, „אלי תשמעון“¹⁰⁴, וכפס"ד הרמב"ם הנ"ל, אַז אויב איינער האָט די מעלות ושליויות וואָס אַ נביא דאַרף האָבן און באַווייזט אותות ומופתים — ווי מ'האָט געזען און מ'זעט בהמשך קיום ברכותי באַ נשיא דורנו — איז „אין אנו מאמינים בו מפני האות לבדו בו“ אלא מפני המצוה שצוה

דעם גילוי פנימיות התורה שלאחרי זה ע"י משיח צדקניו¹⁰⁵.

ובכל זה גופא איז צוגעקומען נאָכמער בדורנו זה — ווען מ'האָט די שליומות פון יפוצו מעינותיך חוצה בכל קצוי תבל, ובאופן המובן בשכל בני אדם, אפילו פון אַזאַ וואָס געפינט זיך אין חוצה שאין חוצה הימנו, און אויך — דער תרגום פון פנימיות התורה ותורת החסידות אין לשון עם ועם¹⁰⁶; [רוסיש¹⁰⁵, וכיר"ב] דורך כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו, ובאופן דהולך ומוסיף ואור, ביז בימים האחרונים — אויך אַפּגעדרוקט (ספר התניא, תישב"כ פון חסידות¹⁰⁶) אויף „ברעל“, דער כתב פאַר „סגי נהור“¹⁰⁷ ר"ל (כמדובר לעיל¹⁰⁸).

וע"פ די הכרזה הנ"ל פון כ"ק מו"ח אדמו"ר, אַז מ'האָט שוין פאַרענדיקט אַלע עניני העבודה, כולל די עבודה פון רבוֹ תינו נשיאנו אַלס „שופטיך“ און „יועציק“ עד היום הזה, און „אכשור דרי“¹⁰⁹ כ

103) ראה לקו"ש צי י, א"ב. שער האמונה פני ואלך. סה"ט"צ להצ"צ מצות מינוי מלך פ"ג.

104) ראה לקו"ש ח"ג ע' 862 ואלך. חכ"ד ע' 10. חכ"ז ע' 299 ואלך. שם ע' 315. סה"ש תשמ"ה ח"ב ע' 629. לקו"ש ר"ח שבט תש"ג סיו. וראה לקו"ש ח"ג ע' 180.

105) וראה סה"ש שם הערה 54. וראה לקו"ש ח"ג שם.

106) מכתב כ"ק מו"ח אדמו"ר — נדפס בקיצורים והערות לתניא ע' קיה ואלך. אגרות קודש שלו ח"ד ע' רכא ואלך. וראה שם ח"ה ע' 3.

107) שזהו מפני שהוא „סגי נהור“ כפשוטו — מפני ריבוי אור שנכנס בעין, וחסר בהכיווים כו' (ראה אזה"ת בראשית תתרח"ח. ב. סה"ס תרס"ח ע' לב. המשך תער"ב ח"א ע' ערה. ח"ב ס"ע איכד ואלך). ועוד יש לומר, שע"י הירידה דהעדר הראי' (לפי שעה) נעשה אח"כ גילוי אור וראי' ביתר שאת וביתר עוז, כיתרון האור מן החושך (קבלת ב. יג).

108) שיחת ש"פ עקב שנה זו סט"ו ואלך.

109) לוי חז"ל — יבמות לט, ב. חולין צג, ב.

110) ראה פיה"מ להרמב"ם שבהערה 8: ואשי בה שופטיך כבראשונה ויועציק כבתחלה... זה יהי בלי ספק כשיכון הנורא יח' לבנות בני אדם ותרכה זכורם ותשוקתם לשם יתברך ותגדל הכמתם לפני בוא המשיח כו"ם.

111) ראה גיטין סב, א.

עניני תורה ומצוות, און בנוגע צו דעם אלגעמיינעם טאָג טעגלעכע לעבן און אויפפירונגען, אויך אין „בכל דרכיך (דעהו)“ און „כל מעשיך (יהיו לשם שמים)“¹¹⁵,

ביז — די נבואה העיקרית — די נבואה¹¹⁶ אז „לא לתר לגאולה“ און תיכף ומיד ממש „הנה זה (משיח) בא“¹¹⁷.

און צוזאמען מיט דעם זכות — האָט יעדערער פון אנשי דורנו די אחריות צו אָננעמען אויף זיך „שופטיך“ און „יועציך“, און אויספאלגן זיינע הוראות ועצות טובות — ובלשון רבים („שופטיך“ און „יועציך“), אַ ריבוי משפטים און ריבוי עצות, נוסף אויף דעם וואָס דאָס קומט (און איז מיסד אויף די הוראות ועצות) פון „שופטיך“ און „יועציך“, „מאן מלכי רבנן“, און רבותינו נשיאינו בדורות שלפני זה — וואָס דעמולט האָט עס אויך דעם תוקף המובן לכל א' בבחי' עצה טובה (ניט נאָר בדרך ציווי), אַז אפילו אויב ער האלט פון זיך (און אפילו אויב ער האָט ע"פ תורה ושו"ע פון וואָס פון זיך האַלטן), איז יחיד ורבים הלכה כרבים¹¹⁸ — כדעת ה'שופטיך“ און „יועציך“ — רבים.

אין דורך דער קבלה וקיום ההוראות פון „שופטיך“ און „יועציך“ שבדורנו — ווערט דורך דעם גופא דער מעין און התחלה פון קיום התפלה¹¹⁹, „השיבה

משה בתורה ואמר אם נתן אות אליי חשמעון“, דורך דעם וואָס „יאמר דברים העתידים להיות בעולם ויאמנו דבריו“¹²⁰ (ווי מ'האָט עס געזען באַ כ"ק מו"ה אדמ"ר).

און נאָכמער: „נביא שהעיד לו נביא אחר שהוא נביא — ווי דאָס איז בנוגע צו נשיא דורנו, און דאָס ווערט נמשך בדור שלאחריו ע"י תלמידיו כו' — הרי הוא ב' חזקת נביא ואין זה השני צריך חקירה“¹²¹; מ'דארף אים פאלגן גלייך תיכף ומיד נאָך „קודם שיעשה אות“, און „אסור לחשוב אחריו ולהרהר בנבואתו שמא אינו אמת ואסור לנסותו יותר מדי כו' שנאמר“¹²² לא תנסו את ה' אלקיכם כאשר נסיתם במסה כו' אלא מאחר שנודע שזה נביא יאמינו וידעו כי ה' בקרבם ולא יהרהרו ולא יחשבו אחריו כו'“¹²³, וואָרום מ'איז מאמין אין דברי הנביא, ניט ווייל דאָס איז זיינע דעם נביאים רייד, נאָר ווייל דאָס איז דעם אויבערשט'ס רייד דורך דעם נביא!

[אפילו ניט די רייד וואָס דער אויבער-שטער האָט געזאָגט דורך אַ נביא שני, וואָס איז אָבער ניט געזאָגט געוואָרן צו אים].

האָט מען די הוראה כנ"ל, אַז מ'דארף מפרסם זיין לכל אנשי הדור, אַז מ'האָט זוכה געווען אַז דער אויבערשטער האָט אויסגעקליבן און ממנה געווען אַ בעל-בחירה, וואָס מצד עצמו איז ער שלא בערך העכער פון אנשי הדור, אַז ער זאָל זיין „שופטיך“ און „יועציך“ און דער נביא הדור, וועלכער זאָל אָנווייזן הוראות און געבן עצות בנוגע צו דער עבודה פון אַלע אידן און אַלע מענטשן פון דעם דור, בכל

115 משלי ג, ו. אבות פי"ב מי"ב. וראה רמב"ם הל' ידעות ספ"ג. טושי"ע ארוח סרליא.

116 לא רק בתור חכם ושופט אלא בתור נביא, שזוהו בודאות — ראה מאמרי אדה"ז הקצרים ע' שנג"ד.

117 ש"ה ש"ב, ה ובשהשיר ע"פ.

118 ברכות ט, א. וש"נ.

119 ולהעיר שזוהי ברכה הי"א בתפלת שמונה עשרה, אשר ענין אחד עשר הוא בחי' כתר, של-

112 רמב"ם שם רפ"ו.

113 שם ה"ה.

114 ואתחננו, טז.

תורה שבכתב ותורה שבע"פ, ודברי תורה והוראות פון רבותינו נשיאינו.

עס זאל זיין „שופטים תתן לך בכל שערך“, אז אלע ז' שערי האדם, זיינע ב' עינים וב' אזנים, ב' נחירי האף און זיין פה — זאלן אָנגעפירט ווערן לויט די הוראות פון תורתנו הקדושה איבערגעגעבן דורך „מאן מלכי רבנן“ בכלל, יבפרט דורך דעם „שיפט“ און „יועץ“ הדור — נשיא דורנו,

ובפרטיות יותר: כשם ווי ס'איז דא א שיפט און נביא בכל דור, און דאס איז „מיסודי הדת“, אז אלעמאל און אומעטום איז דא גילוי אלקות למטה — ע"ז איז אויך בפרטיות אין א אידו בעצמו, אז ער האָט א נשמה, וועלכע איז א „חלק אלוהה ממעל ממש“¹²¹, ממש אייך בפירושו אז דאס איז קיים באופן נצחי (אויך ווי זי קומט אַראָפּ למטה אין עולם הזה הגשמי).

און די הוראה פון „שופטים גו' תתן לך בכל שערך“ באַשטייט אין דעם, אַז די הוראות פון דעם „שיפט“ און „יועץ“ הכללי ווערט נמשך אין גייט דורך דעם „שיפט“ און „יועץ“ הפרטי אין יעדן נפש האלקית — אַז אלע זיינע „שערים“ (איברים גשמיים) ווערן אָנגעפירט דורך זיינע ג' מוחין („שופטיך“), און זיינע מדות שבלב („יועצריך“), שכל ומדות פון זיין נפש האלקית, וועלכער לערנט און פאַרשטייט די הוראות התורה, ובפרט ווי עס ווערט ערקלערט דורך דעם „שיפט“ הדור כ"ק מ"ח אדמו"ר, און ברענגט עס אַראָפּ אין זיינע מדות הלב, אהבה ויראה וכר'¹²².

ד.ה. אַז זיין לימוד התורה דאַרף זיין א לימוד שמביא לידי מעשה, וואָס קומט

שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה“ ב' גאולה האמיתית והשלימה (כנ"ל), במכ"ש פון דעם וואָס „סוף מעשה במחשבה תחלה“¹²³, עאכר"כ אז דאָס איז שוין אויך אין דיבור „ניב שפתיים“, ענין הנבואה, ווי ס'איז נהוג לאחרונה צו אַרויסברענגען די דברים בדיבור, כולל ובמיוחד — אז אַט אַט קומט די גאולה.

— וואָס עפ"ז האָט מען אויך אן ענטפער אויף דער שאלה וואָס מ'פרעגט אויף דעם וואָס מ'רעדט לאחרונה אַז די גאולה קומט תיכף ומיד ממש — לכאורה: ווי קען דאָס אזוי גלאַטיק דורכגיין און מצליח זיין: ווי וועלן די בניבית זיך אַפרופען אויף דעם, און וואָס וועט די וועלט זאָגן אויף דעם?! איז דער ענטפער, אַז אויב די עניני הגאולה וואָלטן געווען אַ חידוש, וואָלט אפשר געווען אַז אַרט אויף דער שאלה: וויבאלד אָבער אַז די גאולה איז ניט קיין חידוש דבר, נאָר כל עניני הגאולה האָבן זיך שוין אָנגעהויבן („כבתחלה“) און זיינען שוין נמשך ונתקבל געוואָרן אין עולם הזה הגשמי התחתון שאין תחתון למטה ממנו (בבחי „יועצריך כבתחלה“) — וועט ניט זיין אַ פלא ווען די גאולה קומט תיכף ומיד ממש!

יב. ובפשטות:

שטייענדיק אין א התוועדות פון חסידים אין די ד' אמות פון כ"ק מו"ח אדמו"ר נשיא דורנו — דאַרף יעדערער, אנשים נשים וטף, לכל לראש אָננעמען אויף זיך החלטות טובות צו מקיים זיין די אַלע הוראות טובות ועצות וואָס ווערן גערעדט בא אַ התוועדות — מיוסד אויף

מעלה מהשתלשלות דעס (ע"ד בחי' שיפט שהוא שלא נערך להשפטים), הכולל ונמשך גם בע"ס (ע"ד בחי' יועץ).

(120) פייט „לכה זודי“.

(121) תניא רפ"ב.

(122) ראה שם פ"ג.

משפיע אויף אשתו ובני ביתו, ביז אויף אלע די וועמען ער קען דערגרייכן.

ביז אויך בכללות העולם — אזוי אַז די גאַנצע וועלט, אויך דער עולם מלשון העלם והסתרה¹²⁶, מיט אלע זיינע פרטים ופרטי פרטים ווערט אַ רשות היחיד דורכגענומען מיט דער איין און איינציקער נקודה פון יחידו של עולם¹²⁷ (מלשון העלם למעליותא, מבחי' ישת חושך סתרו¹²⁸), ווי ער איז זיך מגלה „בקרבנו" דורך „נביא אקים להם גו' כמוך", נשיא הדור וואָס „הוא הכל"¹²⁹, „צדיק יסוד עולם"¹³⁰.

ע"ד דער אבן השתי' — וואָס געפינט זיך במקום מסויים בעולם הזה הגשמי¹³¹, און איז קיימת תמיד בלי שינויים (אפילו ניט דער שינוי פון גניזה, ווי דער ארון שנגנזט¹³² וכיר"ב), ע"ד ווי אַ שופט און נביא איז קיים (נצחי) בכל דור (אלס אַ סימן אויף גילוי אלקות בעולם באופן תמיד) — וואָס ממנה הושתת כל העולם כולו¹³³. און די ביידע ענינים אין אבן השתי' — (א) אַ נקודה אחת (ב) הכוללת הכל (ממנה הושתת כל העולם) — איז מרומז אויך אין די אותיות פון „שתי-ה"י" (ועד"ז אין ווארט „שת" פון „שת חושך סתרו" כנ"ל): דער יו"ד באַווייזט אויף נקודת הביטול (קבלת עול) — ע"ד דער ענין פון

ארויס אין זיין הנהגה בפועל — סיי אין זיין כח הראי', סיי אין זיין כח השמיעה, סיי אין זיין ריח אין סיי אין זיין דיבור און טע"מה (בפה).

און אין יעדערען פון זיי — אין ביידע כיוונים פון ימין ושמאל, עשה טוב וסור מרע, וואָס כנגד זה זיינען די ב' עינים, ב' אזנים, וב' נחירי האף. און אויך דער פה — אין טועם „חך אוכל יטעם"¹³⁴ סיי אַ טעם מתוק און סיי אַ טעם מר¹³⁵. דאָס הייסט, אַז הוראת השופט (ובפרטיות — דער שכל פון נה"א) נעמט אַרום און ווייזט אָן ווי מ'דאַרף זיך פירן אין אלע ענינים אין לעבן — „מטעמים" לשון רבים (כמבואר בתנ"א¹³⁶), סיי די ענינים וואָס זיינען „זיס" און סיי די ענינים וואָס זיינען „ביטער" (כחיצוניות), אָבער — מ'איז מגלה אין דעם (און דאָס איז אַ חלק פון הוראת השופט), אַז באמת ובפנימיות איז דער דבר מר אויך „זיס", ואדרבה — אַ מתיקות נעלית יותר ווי דאָס וואָס לכתחילה מתוק (ע"ד די מעלה פון חסדים הנסתרים).

אזוי — אַז אלע פרטים ופרטי פרטים פון אַ איד'ס לעבן ווערן דורכגענומען און אָנגעפירט לויט די הוראות פון זיין „שופט", ו"ועד" — זיין נשמה.

און אזוי אויך בכללות יותר — אין יעדער איש ואשה דער „שופט" אין „ויעד" פון זייער שטוב און בני בית, דאַרפן זיי אנפירן מיט דער שטוב לויט די הוראות ועצות התורה.

ביז בכללות עוד יותר, כנ"ל — אַז יעדער איד, אנשים נשים וטף, זיינען אויף זיך מקבל און זיינען מקיים די הוראות פון דעם שופט ויעד הדור. און מ'איז אזוי

126 ראה לקריאת שלח לה. ד. ובכ"ט.
127 ראה תניא ספ"ג. ובכ"ט.
128 הולים יח, יב.
129 פרשי' חוקת כא, כא.
130 משלי י, כה.
131 זימא נג, ב.
132 שם נג, ב.

133 ולהעיר שבשנת השי"ת (שנת הסתלקות כ"ק מ"ח אדמ"ר) התחילה תקופה חדשה בפעולתו ועבודתו כו'. ובפרט לאחר שערבו יותר מארבעים שנה מאז, כאשר ניתן לבני „לב לדעת ועינים לראות ואזנים לשמוע" (תבוא כט, ג).

123 איוב יב, יא.
124 ראה רמב"ם הל' דיעות פ"ד.
125 פכ"ז.

אז „אנכי אנכי הוא מנחמכם“, כולל – די נחמה בכפליים (אנכי אנכי) פון דער גאולה האמיתית והשלימה.

יג. ויהי רצון, אז דורך דער עבירה בקיום „שופטים גו' תתן לך בכל שעריך“, באופן פון „ראשיבה שופטיך גו' הנל – זאל דאס מקיים ווערן בפועל ממש, אין „שעריך“ בארץ ישראל, און אין „שעריך“ פון דעם ביהמ"ק השלישי, וואָס „טבעו בארץ שערימ"י“, און אידן דורך זייער עבודה שטעלן דאָס צוריק אויף¹³⁹, און צוזאמען דערמיט איז דער בית המקדש עצמו (וואָס איז בנוי ומשוכלל למעלה¹⁴⁰) יורד מלמעלה למטה, צוזאמען מיט דער קדש הקדשים און אבן השתי"ש, שבו, שממנה הושתת כל העולם כולו.

און שטייענדיק נאָך חמשה עשר באב – שמזלו אריי¹⁴¹, ר"ת (אב) אלול, ראש השנה, ויהכ"פ והשענא רבה¹⁴² – איז מנהג ישראל צו ווינטשן יעדער איד און אלע אידן: א כתיבה וחתומה טובה¹⁴³, וגמר חתימה טובה, לשנה טובה ומתוקה, בגשמיות וברוחניות וברוחניות ובגשמיות וגם יחד, און דער אויבערשטער זאל ממלא זיין משאלות לבב כל אחד ואחת מישראל לטוב.

ובפרט – אין קיום בקשת ותביעת כל א' מישראל: „עד מתי?!“, „השיבה שופטינו כבראשונה ויועצינו כבתחלה“, בגאולה האמיתית והשלימה ע"י משיח צדקנו, ותיכף ומיד ממש.

„שופטיך“, און דער „שתה“ באַווייזט אויף התפשטות – כנראה בצורת האותיות ש, ת און ה – ע"ד דער ענין פון „יועציך“.

ובהדגשה יתירה בשנה זו – ה' תהא שנת אראנו נפלאות, וואָס איז כולל אין זיך רוב האותיות פון „שתי"ה“, ובמקום פון דעם יו"ד (ה'שית) ¹³³ קומט דער נ"א: און אַ הכנה צו שנה הבאה – ה' תהא שנה נפלאות בינה, מיט דער מעלה פון בינה (בחי' „יועציך“ בערך לנקודת החכמה), וואָס שרשו איז העכער פון חכמה (ראי' אראנו)¹⁴⁴.

און אין דעם יאָר גופא – שטייט מען שוין בסיום השנה, אין חודש אלול – דער חודש החשבון פון שנה שעברה און חודש ההכנה פון שנה הבאה. און אין דעם חודש איז מען שוין דורך די ערשטע ז' ימים, ז' ימי ההיקף¹³⁵ (פון יום ראשון ביז יום השבת), וועלכע זיינען כולל אלע ימי השנה (שעברה והבאה) – איז דאָס נאָכמער מתאים צו מאַכן אַ חשבון צדק און די פאָסיקע הכנות לשנה הבאה בנוגע צו דער עבודה הנל פון „ראשיבה שופטיך כבראשונה ויועציך כבתחלה“.

דערצו איז שוין אויך דורך דריי (למעליותא) גאנצע וואָכן פון די „שבעה דנחמתא“, און מ'האַלט שוין באַ דער הפטורה פון „אנכי אנכי הוא מנחמכם“¹³⁶, דער ענטפער פון דעם אויבערשטן¹³⁷ אף דער טענה פון אידן „ותאמר ציון עזבני אד' וה' שכחני“¹³⁸, ובסגנון אחר – „עד מתי?!“ און דער אויבערשטער ענטפערט

(139) מיכה ב, ט. וראה במדבר פט"ו, יג. ועוד.
(140) ראה גב לקיש ח"א ע' 98. ועוד.
(141) פרשי' ותוס' טובה מא, ס"א. ועוד.
(142) ספר יתירה פ"ה מ"ב. רשי' ר"ה יא. ב. ועוד.
(143) שליה במס' ר"ה שלו (ריג, א). ועוד.
(144) ראה דרכי חיים ושלום סתרפ"ד.

(134) ראה סה"מ מלוקט ח"ג ע' קסט. וש"נ.
(135) ראה שו"ת הרשב"א ח"א ס"ט. הובא ונת' בדיה ויהי ביום השמיני תרע"ה, תש"ד. תשי"ה. ועוד.
(136) ישעי' נא, יב.
(137) ראה אבודרהם בסדר פרשיות וההפטרות בשם המדרש.
(138) שם מט, יד.

לזכות
החתן התמים מנחם מענדל שי' מזורחי
לרגל בואו בקשרי השידוכין בשעטומ"צ
עב"ג רבקה תחי' פֿש

יה"ר שיבנו ביתם בנין עדי עד - בית חב"ד לנח"ר כ"ק אדמו"ר שליט"א
ויזכו לפרסם ועי"ז לחזות בקיום הנבואה העיקרית "הנה זה משיח בא"
בהתגלות כ"ק אדמו"ר שליט"א לעין כל
בגאולה האמיתית והשלימה תיכף ומיד ממש

*



Mafteiach.app

תוספות חדשות
ותכונות מתקדמות

More Content &
Advanced Features

יצאות בקרוב... Coming soon...

